

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

**SVET JE
LAČEN
LJUBEZNI
PETER
ČEMAŽAR**

Ljubljana

DAN ZAČNIMO S KAVO IN PIŠKOTI, NATO PA SE ODPRAVIMO NA ŠPANCIR ČEZ CVETOČI TIVOLI. TAM BOMO MALO TELOVADILI, PRI ČISTO NOVEM BLOUDKOVEM IGRIŠČU PA POMAHALI RAZIGRANIM OTROKOM. GREMO NA BAZEN ILIRIJA POGLEDAT TRENING POSTAVNIH VATERPOLISTOV, POTEM PA NAZAJ SKOZI ČAS NA KOPALIŠČE EMONA, KJER BOMO MORDA SREČALI ZALJUBLJENEGA MLADEGA VOJAKA. PRIDITE, LUŠTNO BO!

O ČEM PIŠEMO TOKRAT

Imate svojo najljubšo klopco v mestu? Če ste odkimali, si jo izberite že na naslednjem sprehodu, saj bi vsak moral imeti vsaj eno. Klopce na prenovljenem Bloudkovem igrišču čakajo na mamice, očke, babice in dedke, da bodo svoje malčke lahko opazovali med tekanjem, skakanjem in plezanjem po novih igralih. Klopi v drevoredu na vrhu Grajskega griča bodo morda zasedli študentke in študenti Teološke fakultete, ki se bodo tja prišli učiti za izpite. S klopi na tribuni Športnega centra Ilirija lahko opazujete rumene žoge, ki frčijo nad vodno gladino med treningom fantov iz Vaterpolo kluba Ljubljana Slovan. Najbolj fine klopce so pod mogočnimi drevesi parka Tivoli. Na njih lahko spijete kavo in preberete tole revijo, opazujete zvedave veverice in siničke, ki jih nič ne skrbi, kako bodo videti v kopalkah, ali pa svoji ljubezni z roko razmršite lase. Morda tam srečate gibke seniorje, ki v skupinah telovadijo na brezplačnih vadbah, ali pa zavzetega tekača, ki ga ne zmotijo niti dežne kaplje. Če vam bolj kot tiho šumenje krošenj v spomladanskem vetru prija mestni vrvež, vam bodo vseč velike klopi na postajališču pred knjigarno Konzorcij. Na njih vam bodo družbo delali gimnazijci s Šube, ki čakajo na avtobuse, da jih odpeljejo v večer. Morda so tudi v davnih časih na forumu v središču Emone stale klopi, na katerih so si naši predniki izmenjevali novice z vseh koncev in krajev rimskega cesarstva. Kdo bi vedel. Vemo pa, da je na sončen pomladni dan lušno sedeti na klopici, umiriti misli in za nekaj trenutkov pustiti, da se svet vrti mimo nas.

Peter Čemažar, mladi kaplan v Zavodu sv. Stanislava, večino časa preživi med dijaki Škofijske gimnazije in Jegličevega dijaškega doma. Skrbi za njihovo duhovno podporo, z njimi igra nogomet ter razpravlja o življenju, smislu in Bogu. Pogovor z njim preberite na straneh 14-17.

Ljubljana

april 2026

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Jankovič

Uredniški odbor

Marjan Sedmak (predsednik), Manuela Ela Piškur (podpredsednica), Maruša Babnik, dr. Tina Bregant, Boštjan Koritnik

Odgovorni urednik

Nenad Senić

Pomočnica odgovornega urednika

Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrovič

Foto na naslovnici

Primož Lukežič

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

134.450 izvodov

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na: revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

DR. PRIMOŽ VAVPETIČ

predsednik Zveze društev za avtizem Slovenije

Avtizem vsak dan hodi mimo nas

Sprehodite se skozi središče Ljubljane v živahnem popoldnevu in avtizem boste zaznali povsod. Morda bo to študent v kavarni s slušalkami za dušenje hrupa, ki se izogiba očesnemu stiku, medtem ko v glavi vadi naročilo. Morda bo to pisarniški delavec, ki blesti pri analizi podatkov, a se močno spopada s pisarniško politiko in osnovnimi socialnimi rituali. Morda bo to potnik, ki vsak dan strogo sledi isti poti, ker mu vsako odstopanje povzroči tesnobo. Morda bo to strokovnjak, katerega globino znanja občudujejo, njegovo neposrednost pa kritizirajo. Morda bo to otrok, ki v trgovini doživi zlom ne zaradi neposlušnosti, temveč zaradi senzorne preobremenitve, ki jo povzročajo fluorescenčne luči, prekrivajoči se zvoki in kaotično gibanje. To niso obrobni pojavi. Avtizem je spekter prav zato, ker se pri vsakem kaže drugače.

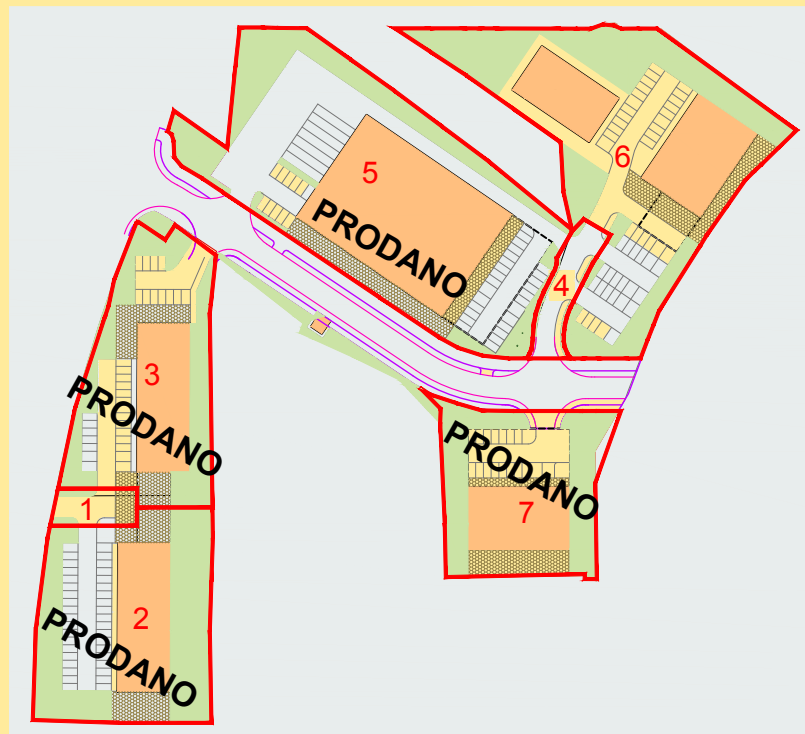
Najpomembnejši korak pri ozaveščanju o avtizmu je morda najpreprostejši: prenehati domnevati, da ima avtizem le eno podobo. Ko začnemo dvomiti o teh stereotipih, se slika spremeni. »Nesramen« sodelavec se morda spopada s praktično komunikacijo. »Težaven« otrok je morda preobremenjen, ne neposlušen. »Samotarski« študent si morda obupno želi prijateljstva, a nima intuitivnega socialnega procesiranja. »Ekscentričen« soseda ima morda drugačen živčni sistem kot večina. Opaziti avtizem v vsakdanjem življenju ne pomeni prepoznavati razlik mimoidočih neznancev. Pomeni odzivati se z radovednostjo, in ne s sodbo.

Ljubljana se predstavlja kot humano, izobraženo, zeleno in napredno mesto. Če naj bo ta identiteta več kot zgolj blagovna znamka, mora vključevati tudi tiste, katerih potrebe niso takoj vidne. Resnično moderno mesto ne čaka, da invalidnost postane moteča, preden jo prizna. Predvideva razlike. Načrtuje za kompleksnost. Razume, da vključevanje pomeni več kot fizični dostop, pomeni tudi socialno, senzorno, izobraževalno in institucionalno dostopnost.

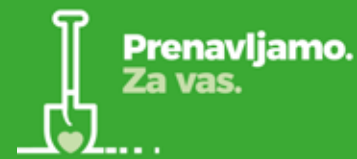
V primerjavi z Zagrebom, kjer so institucije in zagovorniške strukture, specifično namenjene avtizmu, bolj vidno vzpostavljene, Ljubljana deluje nekako manj razvita pri tem, da bi avtizem postal javno prepoznan del urbane politike in načrtovanja. Velik del sistema je razdrobljen in usmerjen predvsem v otroke, odrasli, zlasti tisti visoko funkcionalni, pa pogosto ostajajo brez diagnoze, podpore ali prilagoditev. Ne gre za to, da oni nimajo težav, ampak za to, da so te spregledane.

Za resnično vključujočo sodobno prestolnico bo treba avtizem začeti obravnavati ne kot neko izjemo, temveč kot del običajne urbane resničnosti. Avtistični ljudje niso odsotni iz življenja mesta. Že zdaj so v njegovih učilnicah, pisarnah, avtobusih, knjižnicah, kavarnah, univerzah, gledališčih, bolnišnicah in domovih. Vedno so bili. Vprašanje ni, ali je avtizem v Ljubljani. Vprašanje je, ali ga je Ljubljana pripravljena zares videti.

PRODAJA NEPREMIČNINE V EKONOMSKO- POSLOVNI CONI ZALOG

Predmet prodaje je zadnja nepremičnina na območju Ekonomsko-poslovne cone Zalog, velike 2,7 hektarja. Do območja je s severozahodne strani mogoč dostop z avtoceste (izvoz Zadobrova) čez Cesto v Prod, južno pa se območje prek Industrijske ceste navezuje na Zaloško. Cona je v celoti komunalno opremljena z vso potrebno javno gospodarsko infrastrukturo za priključitev stavb na obravnavanem območju. Predmet javnega zbiranja ponudb je prodaja stavbnega zemljišča, ki je namenjeno tehnološkimi parkom, proizvodnim dejavnostim z industrijskimi stavbami in skladišči ter spremljajočimi stavbami za storitvene dejavnosti mikro, malih in srednjih podjetij. Razpis je objavljen na spletnem mestu MOL ljubljana.si. Do njega lahko dostopate s skeniranjem QR-kode spodaj.

ZAPORE CEST

Zaradi prenove Tbilisjske ulice bo do predvidoma septembra za ves promet zaprt odsek med Jamovo cesto in Tomažičevo ulico. Prenovili bomo celotno Tbilisjsko ulico, od Tržaške ceste do Ceste v Mestni log. Dela bodo potekala v več fazah, predvidoma bodo končana do marca prihodnje leto.

Obvoz poteka po Jamovi cesti ter Koprski in Gerbičevi ulici. Po tej trasi vozijo tudi mestni avtobusi na liniji 16.

Zaradi rekonstrukcije ceste je promet oviran na Barjanski cesti na odseku med P+R Barje in Kopačevo cesto, nadvoz nad južno obvoznico pa je zaprt.

Zaradi urejanja Potniškega centra Ljubljana bo do 30. maja letos oviran promet na Dunajski cesti in Trgu OF.

Vse udeležence v prometu prosimo za razumevanje in upoštevanje prometne signalizacije. Celovite informacije o mobilnosti in zaporah cest v Ljubljani lahko spremljate na našem portalu aktualnih prometnih informacij prominfo.projekti.si/web.

Dan ponovne uporabe

Preveri
program:

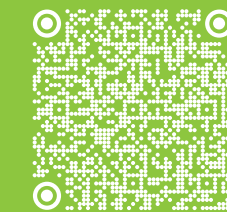
24. APRIL MED 14.00 IN 20.00
CENTER ROG

Zapisniki in magnetogramski zapisi sej Mestnega sveta MOL so objavljeni v rubriki Seje Mestnega sveta na ljubljana.si.

Pot ob žici

PRENESI APLIKACIJO ZA POHOD 33 KM

9. MAJ
PRIDRUŽI
SE NAM!

ZBIRAJTE
ELEKTRONSKE ŽIGE

Imaš inovativno idejo? Prijavi se projektu PONI LUR in jo uresniči!

Projekt ti ponuja:

- 4-mesečno redno zaposlitev
- podjetniška usposabljanja
- mentorstvo in pomoč pri razvoju ideje
- možnost individualnih izobraževanj

Več informacij najdeš na www.rralur.si. Prijavi se do 5. junija 2026.

Bobrovska zabava od začetka do konca

Z mislijo »Skupaj smo močnejši« in žurko Repki 2 - Galaksija Repkarija se je v Kinu Šiška na Trgu prekomorskih brigad 3 sklenil 18. festival Bobri, ki je otroke, mlade, mentorje, učitelje in družine letos spet združil v ustvarjalnem raziskovanju čudovitega sveta umetnosti in kulture. Festival, na katerem se je zvrstilo kar 200 raznolikih prireditev – od gledaliških in plesnih predstav do filmov, delavnic in interaktivnega programa, je znova dokazal, da lahko s skupnimi doživetji, sodelovanjem in povezovanjem premikamo meje v umetnosti, družbi in vsakdanjem življenju. Super je bilo, dragi bobri, pridite spet prihodnjo pomlad!

Vsak izdelek pripoveduje zgodbo

Pred štirimi leti je Nina Vovčko, mama štirih deklet, ki imajo danes od osem do 18 let, spoznala, da je čas, ko mora narediti še kaj zase. Začela se je posvečati keramiki in ilustracijam, pred dvema letoma pa je nasproti Gimnazije Poljane na Strossmayerjevi ulici 4 odprla še studio, ki ga pogosto obiščejo mlada dekleta. V njem nastajajo ilustracije punčk Ninas, keramični nakit ter ročno narejeni izdelki iz keramike in porcelana. V enem od dveh prostorov ima peč za glino, zato tam lahko organizira tudi delavnice. »Vse, kar vidite, so moje kreacije. Izhajajo iz mene,« je povedala podjetna umetnica, ki svoje izdelke ponuja tudi na creationsbynina.shop.

Sladke rožice

Med obiskom Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani na lžanski cesti 15, ki je spomladi še posebej lep, se morate nujno ustaviti v tamkajšnji Čajnici Primula. Poleg 15 vrst čajev in drugih pijač ponujajo še tortice in piškote, ki jih pripravljajo dijaki slaščičarji iz bližnjega Biotehniškega izobraževalnega centra. Med festivalom zvončkov so pekli piškote v obliki zvončkov, za materinski dan so pripravili slaščice v obliki rožic. Šef Uroš Flis nam je povedal, da sami delajo tudi osvežilne ledene čaje, v vročih dneh pa se v senci tis lahko osvežite z njihovim sladoledom. V Primuli strežeta Tjaša Babič in Meta Virant, ob koncu tedna pa jima na pomoč priskočijo študentje BIC.

Slastni okusi Balkana

Iz kuhinje v kompleksu Muslimanskega kulturnega centra v Ljubljani na Džamijski ulici 10 vsak dan diši po okusnih jedeh, kot so pečena jagnjetina, tarhana čorba in pita, najlepše pa zadiši po baklavi, na katero so še posebej ponosni, saj jo pečejo po svoji domači recepturi. Restavracija Behar, ki v imenu nosi cvetenje, pomlad, lepoto in preročilo, je eden tistih kotičkov, ki navdušijo že po prvem požirku kave. V tradicionalni džezvi in z domačim piškotom, posutim s sladkorjem, jo na mizo prinese prijazna natarica, v ozadju pa se med lonci spretno vrtijo kuharski mojstri iz Bosne in Albanije. Tu, kjer se prepletajo okusi in vzdušje Balkana, ste vedno dobrodošli.

S katerim bi se zapeljali danes?

**ENO VOZILO
V SOUPORABI
LAHKO NADOMESTI
DO 13 LASTNIŠKIH.**

Na ljubljanskih cestah in parkiriščih ste zagotovo že opazili avtomobile, odete v podobo Avant2Go. Mestnim avtom različnih znamk je skupno to, da jih poganja izključno elektrika in da so namenjeni souporabi.

Aplikacija Avant2Go Car Sharing na telefonu mi sporoča, da me na bližnjem parkirišču pri pokopališču Vič čakata reault twingo in peugeot e-208, le streljaj stran, na parkirnih mestih ob Fajfarjevi ulici, pa reault 5. Le katerega bi izbrala danes? V aplikaciji odključam kulturno petko, na parkirišču pa preprosto kar s telefonom odklenem avto, sedem vanj in se odpeljem po opravkih

na drugem koncu mesta. Tam me že čaka prosto parkirno mesto, kjer prav tako kar s telefonom zaklenem avto in odjavim uporabo.

Souporaba osebnih vozil je enostavna, predvsem pa trajnostna, dodana vrednost je zagotovo tudi to, da avto zgolj uporabimo, ko ga potrebujemo, ob tem pa nam ni treba razmišljati, kdaj je naslednji servis, koliko stanejo gorivo, tehnični pregledi in registracije, da nakupa vinjete in drugih stroškov sploh ne omenjamo. Če avto parkiramo na prostoru, rezerviranem za Avant2Go, odpadeta tudi iskanje parkirnega mesta in plačilo parkirnine.

Souporaba vozil je pomemben člen v trajnostni mobilnosti in dodaten korak na poti k doseganju ogljične nevtralnosti

v Ljubljani. Prispeva k manjšemu številu avtomobilov na cestah in manjši obremenjenosti parkirišč, flota izključno električnih vozil pa pripomore tudi k zmanjšanju škodljivih izpustov. Statistika pove, da lahko eno vozilo v souporabi nadomesti kar sedem do 13 lastniških, zaradi manjših potreb po parkiriščih pa se na eno tako vozilo sprosti tudi približno 10 kvadratnih metrov prostora.

Prvi električni avtomobili sistema Avant2Go, namenjeni souporabi, so se na ljubljanskih cestah pojavili že pred desetletjem, danes pa so ta vozila zelo priljubljena sredstvo premikanja po mestu in okolici, pa tudi do letališča. Sistem je zdaj postal še bolj dostopen, saj sta MOL in podjetje Avant car sklenila javno-zasebno partnerstvo, s katerim sta souporabi vozil

dala dodaten zagon za prihodnjih 20 let. V Ljubljani je trenutno več kot 140 lokacij na javnih in zasebnih površinah, kjer lahko izbirate med več kot 400 vozili različnih modelov. V prihodnjih letih se bo mreža še razširila, saj bosta MOL in Avant car ob polnem zagonu projekta zagotovila vsak po 200 parkirnih mest na različnih lokacijah, tudi zunaj obvoznice in na bolj oddaljenih območjih, ki so redkeje poseljena in manj dostopna z javnim prometom. V sistem bodo redno dodajali nova električna vozila, skupaj bodo vzpostavili tudi 160 polnilnih mest. Uporabniki trenutno v povprečju na mesec prevozijo več kot 500 tisoč kilometrov brez škodljivih izpustov, z dodatnimi avtomobili in dopolnjeno infrastrukturo pa bo ta številka v prihodnjih letih zagotovo še zrasla.

Za dodatno spodbudo bo zasebni partner prebivalcem Ljubljane, ki so že oziroma se še bodo vključili v sistem souporabe vozil, omogočil nekatere finančne ugodnosti, med drugim brezplačno vpisnino in prve uporabe, načrtujejo tudi izobraževanja o trajnostni mobilnosti in prednostih souporabe vozil, na katerih bodo udeleženci prejeli vavčerje za uporabo te storitve.

Odločitev za souporabo vozil je družbeno in okoljsko odgovorna, saj prispeva h kakovosti življenja v mestu, izboljšanju kakovosti zraka, spremembi potovalnih navad in zmanjšanju potreb po lastniških vozilih. Če si še nedavno nismo znali predstavljati življenja brez lastnega avta, danes ni več tako. Souporaba avtomobilov

je praktična in učinkovita rešitev, parkirišča so razporejena po vsem mestu in lahko dosegljiva, storitev pa deluje neprekinjeno 24 ur na dan vse dni v letu. Tudi nabor modelov vozil je dovolj širok, da vsak najde primerne zase.

Na MOL so izrazili prepričanje, da bo širitev souporabe vozil sistema Avant2Go spremenila potovalne navade meščank in meščanov, kar bo zmanjšalo gnečo na cestah. Lastništvo avtomobilov precej obremenjuje družinski proračun, če k temu dodamo še podatek, da je povprečno lastniško vozilo v uporabi manj kot 10 odstotkov časa, več kot 90 odstotkov časa pa le stoji na parkirišču, je vredno razmisliti o vožnji z avtom, ki vas »čaka« v aplikaciji na vašem telefonu.

Hvala, zaradi vas smo varnejši!

MOL vsako leto ob svetovnem dnevu civilne zaščite podeli priznanja posameznikom in organizacijam, ki s svojim znanjem, pogumom in predanostjo skrbijo za varnost meščank in meščanov. Njihova dejanja, pogosto prostovoljna, so v ključnih trenutkih neprecenljiva. Spoznajte letošnje junake.

PLAKETA je priznanje posameznikom in organizacijam za dolgoletno uspešno delo pri razvoju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter krepitvi organiziranosti, usposobljenosti in pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč.

ZAHVALNA LISTINA je priznanje posameznikom in organizacijam za posebne zasluge in izjemne dosežke pri enkratnih intervencijah na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v minulem letu.

PREJEMNIKA PLAKET

Leto 2025 Organizirano taborništvo v Ljubljani praznuje 75 let, Mestna zveza tabornikov Ljubljana, ki povezuje ljubljanske taborniške rodove in spodbuja njihovo delovanje v lokalnem okolju, pa 30 let. Velik del taborniškega programa so izobraževanja in usposabljanja, s katerimi otroci in mladi pridobivajo znanja o samozaščiti, prvi pomoči, orientaciji in odgovornem ravnanju v naravi. Taborniki so pomemben del civilne družbe, saj prispevajo k boljši pripravljenosti skupnosti na morebitne izredne razmere. S svojim znanjem prostovoljno sodelujejo pri logistični podpori, organizaciji prostovoljcev in pomoči prebivalcem ob kriznih dogodkih. Izkazali so se na primer ob žledolomu leta 2014, poplavih leta 2014 in 2023, begunski krizi ter epidemiji.

Mestna zveza tabornikov Ljubljana

Gasilska zveza Ljubljana

Leto 2025 Gasilska zveza Ljubljana v mestu s 150-letno tradicijo gasilstva praznuje 30 let neprekinjenega delovanja. V tem času se je razvila v osrednjo povezovalno, strokovno in organizacijsko strukturo prostovoljnega gasilstva na območju MOL. Povezuje prostovoljna gasilska društva, skrbi za njihovo strokovno podporo, usposabljanje in usklajeno delovanje ter deluje kot vez med prostovoljnim gasilstvom, občino ter sistemom zaščite in reševanja. Veliko pozornosti namenja izobraževanju, preventivi in usposabljanju mladih ter povezovanju različnih generacij gasilcev. Aktivna je na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni, sodeluje pa tudi z nevladnim sektorjem ter tako prispeva k razvoju prostovoljstva, strokovnosti in družbene odgovornosti.

Javna gasilska služba MOL

14. decembra 2025 zagori poslovni objekt podjetja Spar Slovenija. Intervencija, sprva prijavljena kot manjši dogodek, se hitro razvije v eno največjih in najzahtevnejših gasilskih akcij v Ljubljani. Požar zajame približno 5000 kvadratnih metrov objekta in zahteva aktivacijo celotne gasilske službe MOL. Razmere so težke: slaba vidljivost, zapleteni dostopi, prikrito gorenje in nevarnost porušitve konstrukcije. V posredovanju sodeluje več kot 430 gasilcev in 97 gasilskih vozil, ki z učinkovitim vodenjem, označevanjem požarišča, uporabo notranjih in zunanjih napadov, avtolestev ter brezpilotnega letalnika ustavijo širjenje požara ter omejijo posledice za ljudi in premoženje.

14. februarja 2025 se zgodi prometna nesreča. Na Cesti v Gorice osebno vozilo zapelje v potok in ostane potopljeno v ledeni vodi. V njem je ujeta voznica. Ponesrečenko najprej poskušajo rešiti policisti, ki prvi prispejo na kraj nesreče, vendar jim ne uspe. Intervencijo prevzamejo gasilci druge izmene Gasilske brigade Ljubljana, ki v izjemno zahtevnih razmerah hitro ukrepajo. S tehničnim orodjem izrežejo odprtino v vozilo, locirajo ujeto osebo in jo v usklajenem manevru izvlečejo iz vozila. Ponesrečenko skupaj z reševalci oskrbijo in oživljajo, dokler je ne prevzame ekipa UKC. Gasilci ji rešijo življenje.

Ekipa druge izmene Gasilske brigade Ljubljana

Prostovoljno gasilsko društvo Ljubljana Vič, Prostovoljno gasilsko društvo Trnovo in Prostovoljno gasilsko društvo Ljubljana mesto

30. januarja 2025 okoli štirih zjutraj se oglasi alarm. V Dijaškem domu Ivana Cankarja, v katerem tisto noč mirno spi več kot 360 dijakov, izbruhne požar. Na intervencijo se nemudoma odzovejo prostovoljna gasilska društva Ljubljana Vič, Trnovo in Ljubljana mesto. Kljub nevarnim razmeram gasilci vseh enot ostanejo mirni in zbrani. V profesionalno orkestrirani skupni akciji ter ob upoštevanju najvišjih standardov stroke jim uspe evakuirati vse dijake in preprečiti širjenje požara. S pravočasnim in pravilnim posredovanjem bistveno pripomorejo k temu, da med mladimi ni več poškodb ali celo smrtnih žrtev.

PREJEMNIKI ZAHVALNIH LISTIN

Leto 1950 Ustanovljen je Radioamaterski klub Triglav S53APR, ki skozi desetletja pomembno prispeva k razvoju radioamaterske dejavnosti, tehniške kulture in civilne zaščite v Sloveniji. Klub po osamosvojitvi Republike Slovenije postane pomemben del sistema ARON (amatersko radijsko omrežje ob nesrečah) v okviru Uprave RS za zaščito in reševanje, v interventnem vodu radioamaterjev in kot podpora civilni zaščiti MOL pa dejavno sodeluje od leta 2002. Člani kluba so aktivni ob vseh večjih naravnih nesrečah (na primer žledolomu leta 2014, poplavih leta 2010 in drugih intervencijah), pri katerih zagotavljajo predvsem komunikacijsko podporo. V klubu nenehno usposabljujejo tudi nove radioamaterje; v zadnjem desetletju so jih izobrazili že več kot 500.

Radioklub Triglav

Peter Čemažar, 29-letni kaplan v Zavodu sv. Stanislava, večino časa preživi med dijaki Škofijske gimnazije in Jegličevega dijaškega doma. Skrbi za njihovo duhovno podporo, z njimi igra nogomet ter razpravlja o smislu, Bogu in življenju. Prepričan je, da človek lahko zares polno živi le, če skrbi za telo, dušo in duha, in da je vera nekaj, kar mora človek raziskovati in poglobljati vse življenje. O različnih verskih vprašanjih razmišlja tudi v podkastu Kefa, ki ga vodi skupaj s še enim mladim duhovnikom Blažem Frankom.

»KURBANČAN

Začniva takole: kaj je za vas Bog?

Zame je to krščanski Bog, ki se nam je razodel v Jezusu Kristusu. Bog, ki nas je ustvaril, ki nas pozna, ki je prišel, da bi nas rešil in nam dal večno življenje. Je prijatelj, je Oče, je tisti, ki mi vedno stoji ob strani. Živeti z Bogom pomeni imeti trdno zavest, da nismo sami.

Ali drži, da ga lahko najdemo v vsem in v vseh?

Bog lahko deluje skozi vse, včasih tudi skozi dogodke, ki mu jih ne bi nikoli pripisali. Lahko recimo uporabi človeka, ki mi gre na živce, in mi ravno prek njega nekaj sporoči. Lahko se pokaže skozi situacijo, ki jo zavračam, in me uči, kako naj jo preusmerim v nekaj lepega. Ravno to je tudi sporočilo velikonočnega tridnevja: da je Bog uporabil tisto, čemur se človek najbolj izogiba – torej trpljenje in smrt –, ter ju spremenil v znamenje največje ljubezni.

Kaj pa lahko Bog da sodobnemu človeku?

Svet je lačen Boga, tako kot je lačen ljubezni, resnice, medsebojne bližine in nekega smisla. To je namreč tisto, kar človek globoko v sebi išče. In vse to Bog lahko da. Ko se človek sreča z Bogom, se sreča tudi z resnico o samem sebi in o svetu.

Pa lahko človek sam spozna Boga ali za to potrebuje duhovnika?

Seveda se človek lahko z Bogom sreča tudi drugače, na primer skozi ljubezen do sočloveka, skozi občudovanje stvarstva, pogosto pa tudi skozi težke življenjske preizkušnje. Poslanstvo duhovnikov pa je, da z razlago Božje besede, molitvijo in pogovorom ljudem pomagamo iti globlje na njihovi duhovni poti. In da podeljemo zakramente, v katerih je Bog še posebej navzoč.

Izbira duhovnega poklica zahteva zavezo posebnemu načinu življenja in je za mladega človeka najbrž težka odločitev. Kaj je vas poklicalo na to pot?

Lepo ste vprašali. Duhovniki smo res poklicani k temu, da služimo Bogu in ljudem, hkrati pa duhovništvo ni zgolj služba, ampak duhovniški stan, zato je to resna življenjska odločitev. Sam sem v gimnaziji razmišljal o drugačni poti, si v prihodnosti želel ustvariti družino, potem pa se je v četrtem letniku, ko se je bilo treba odločiti za vpis na fakulteto, v meni pojavila misel: »Peter, kaj pa, če bi postal duhovnik?« Misel sem sprva zavračal, vendar mi ni dala miru, zato sem začel o tem resno premišljevat. Imel sem veliko dvomov. Najbolj me je mučilo vprašanje, ali mi duhovništvo res lahko prinese srečno in izpolnjeno življenje.

In potem je padla odločitev ...

Odločitev ni bila lahka, v meni je potekal hud notranji boj. V tem boju sem se oklenil Svetega pisma,

»LJUBLJANA IMA VELIKO LEPIH CERKVA. VSTOPITE KDAJ V KAKŠNO, VZEMITE SI NEKAJ TRENUTKOV TIŠINE IN MIRU.«

veliko sem molil in hodil k maši. Bogoslužje me je vse bolj nagovarjalo, in bolj ko sem spoznaval duhovniški poklic, lepši se mi je zdel. Vse bolj sem videl, koliko dobrega lahko naredim kot duhovnik in kako nekaj velikega je duhovništvo. Prišel sem do spoznanja, da Bog, ki me je ustvaril, tudi najbolje ve, kje bom najbolj srečen. Ob vstopu v semenišče so strahovi izginili, vame pa se je naselil globok mir, ki mi je dal vedeti, da sem na pravi poti.

Trenutno ste kaplan v Zavodu sv. Stanislava, kjer delate z dijaki. So mladi, ki so nenehno bombardirani z intenzivnimi dražljaji z ekranov, sploh še odprti za vero?

Zdi se mi, da znotraj vsega tega trušča in poplave informacij, ko pogosto ne vemo več, kaj je resnično in kaj ne, mladi še toliko bolj hrepenijo po pristnosti, iskrenosti in resnici. Če je človek z njimi pristen in iskren, če vidijo, da to, kar nekdo govori, tudi živi in dela, potem prisluhnejo in sledijo. Zgled je zelo pomemben.

Kako pa se jim približate?

Nagovoriti jih je treba tam, kjer so. Včasih tudi na družbenih omrežjih. Imam pa tukaj, Bogu hvala, možnost, da sem z njimi v živo. Skupaj smo v razredu, srečujemo se na hodnikih, včasih z njimi v dijaškem

domu igram nogomet ali družabne igre. Z njimi grem na duhovne obnove ali vikende vzgojnih skupin. Tako ustvarjamo odnos. In ko potrebujejo oporo, jo poiščejo, pri vzgojitelju, pri meni kot duhovniku ali pri kom drugem. Pomembno je, da vedo, da smo tukaj za njih.

Zdi se, da vas delo z mladimi izpolnjuje.

Res je. Rad poučujem predmet vera in kultura na način, ki je prilagojen mladim, in navdušuje me, ko vidim, kako nekatere svetopisemske zgodbe nagovorijo dijake. Najbolj pa me izpolnjuje sama duhovniška služba – z dijaki rad opravljam duhovne pogovore, spovedujem in vodim svete maše ter molitve.

Kaj pa so izzivi?

Najbolj me teži, ko vidim mlade, ki se znajdejo v hudih življenjskih stiskah, v katerih jim težko pomagam – na primer ob hudih družinskih razmerah ali resnih boleznih. Težko mi je opazovati tudi mlade, ki so pretirano zasvojeni s telefoni, in videti, kako gre življenje zaradi tega mimo njih. A na koncu se morajo tudi sami naučiti razločevati, kaj je zanje dobro in kaj ne.

Kot vidim, imate poln urnik. Dopoldne poučujete, popoldne ste dijakom na voljo za različne duhovne aktivnosti, ob koncih tedna imate duhovna srečanja. Vam sploh še ostane kaj prostega časa za stvari, ki so vam ljube?

Dnevi so res precej polni, si pa vmes vseeno vzamem kakšno uro zase. Za postanek v kapeli,

»BOLJ SEM SPOZNAVAL DUHOVNIŠKI POKLIC, LEPŠI SE MI JE ZDEL.«

sprehod ali kolesarjenje. Rad imam tudi umetnost in sem hvaležen, da pravzaprav živim v galeriji. V Zavodu sv. Stanislava imamo namreč Galerijo Staneta Kregarja, v kateri vsak mesec odpremo novo razstavo. Umetniška dela so razstavljena tudi po hodnikih, zato me že sam sprehod med njimi napolni, sprosti in umiri. Med počitnicami, ko imam malce več časa, pa rad tudi sam poprimem za glino in kiparim.

Za konec še namig ali dva: kje v Ljubljani lahko mladi še krepijo svoj odnos z Bogom?

V središču mesta, v frančiškanski cerkvi, je vsako sredo zvečer študentska maša, ki jo mladi zelo radi obiskujejo. Odličen naslov je tudi zavod Katoliška mladina, ki mladim iskalcem vere ponuja ogromno različnih programov in dejavnosti. Bi pa rad omenil še dve stvari, ki nista namenjeni le mladim.

Povejte!

Ljubljana ima veliko lepih cerkva in marsikatera med njimi je odprta ves dan. Vstopite kdaj v kakšno, vzemite si nekaj trenutkov tišine in miru. Ustavite se, pomolite, vmes pa dovolite umetninam, da vas nagovorijo k razmisleku, da obstaja nekaj več. Občudovanja vreden je tudi arhitekt Jože Plečnik. On je znal izjemno lepo povezati urbano s sakralnim. Če opazuješ njegova dela, spoznaš, da je povsod, tudi recimo na tržnici, pomemben vsak detajl in da sta v ozadju vsega red in smisel, ki nas vodita k nečemu presežnemu. Plečnik je v tem pogledu res opravil izjemno delo.

»KO IMAM ČAS, RAD POPRIMEM ZA GLINO IN KIPARIM.«

Novo življenje legendarnega igrišča v Tivoliju

S pomladjo je znova oživel tudi Bloudkov park v Tivoliju. Dobil je nove potke, zelenice in klopce ter prenovljena otroško igrišče in kotalkališče.

Do končanje prenove parka, v središču katerega je zelo priljubljeno otroško igrišče, so zagotovo najbolj nestrpno čakali otroci in njihovi starši. Med sprehodi po Tivoliju so kar nekaj časa opazovali, kako je igrišče dobivalo novo podobo, kukali skozi ograjo, občudovali velika in mala igrala ter se spraševali, kdaj jih bodo končno lahko preizkusili.

Potem je prišel veliki dan. Bil je ponedeljek, ko so delavci odstranili ograje, in igrišče je bilo pripravljeno na prve obiskovalce. Kako lep je bil pogled na malčke, ki so bili takoj navdušeni nad novo pridobitvijo. Opazovali so nova igrala, plezali, se vrteli in skakali ter odkrivali skrivne poti tunelčkov. Med sprehajalci pa so oživeli spomini na tiste dni, ko so sami raziskovali skrivnosti

prav tega igrišča. Otroška igra ni imela meja ne tedaj ne zdaj, spremenila so se le igrala. Pa še to ne vsa.

Igrišče v Bloudkovem parku je davnega leta 1960 zasnoval arhitekt Marijan Božič in v skladu z njegovo ureditvijo so se na MOL lotili prenove. Za nostalgične spomine so poskrbeli z ohranitvijo nekaterih elementov iz osnovne zasnove, ki so jim dodali nova igrala iz naravnih materialov. Med ohranjenimi elementi so značilni hribočki s tunelčki in tobogani, drog z zmajčkom, ki tam zgoraj varuje igrišče in vse otroke na njem, pa tudi skulptura ribe, brezčasno igralo, nad katerim so navdušene prav vse generacije otrok. Ribici se je zdaj pridružil še polž, ki je bil predviden že v prvotni zasnovi, a mu takrat nekako ni uspelo »prilesti« do igrišča. Obe skulpturi je zasnovala kiparka Vladimira Bratuž in zdaj,

20 let po njeni smrti, sta riba in polž končno dobila svoje mesto drug zraven drugega. Načrte za skulpturo polža je načrtovalcem obnove prijazno odstopil njen nečak Tomislav Kalan, ki je vesel, da tetina dediščina živi naprej. V pričakovanju prihoda polža je osvežitev dočakala tudi riba, ki je ob tej priložnosti dobila še dva manjša dodatka. Vas zanima, kakšna? Preverite kar sami!

Igrišče v Bloudkovem parku je namenjeno predvsem predšolskih otrokom, zato je tej starostni skupini primerna večina igral, ki so izbrana tako, da omogočajo čim več različnih vrst gibanja in pridobivanja gibalnih spretnosti. Med peščenimi deli igrišča so urejeni zeleni kotički z drevesi in grmovnicami, namenjeni prosti igri. Igrišče in okolico je že krasilo kar nekaj dreves, zdaj pa so zasadili še 33 novih, ki bodo kmalu zagotavljala prijetno senco v vročih poletnih dneh. Prepoznaven del igrišča je tudi jezerce z romantičnim mostičkom, ki povezuje igrišče z zelenicami in bližnjim kotalkališčem. Tudi ta del so ohranili in ga temeljito prenovili. Namestili so novo školjko jezerca, ki je že napolnjena z vodo, ter mostiček in ograjo, ki omogočata varno pot nad vodno gladino.

Na MOL pri prenovi igrišča niso pozabili niti staršev, babic in dedkov ter drugih spremljevalcev otrok. Posebej zanje so namestili tri trim kolesa, na katerih se bodo lahko malce razgibali, hkrati pa spremljali igro svojih malčkov. Tudi za počitek in klepete o tem in onem je dovolj prostora, saj so ob igrišču in po celotnem parku namestili kar 44 novih klopi, 13 pa so jih obnovili.

Nova podoba otroškega igrišča je samo del celovite prenove Bloudkovega parka. Ljubitelji kotalkanja in rolanja so se razveselili prenovljenega kotalkališča, kjer lahko pilijo svoje spretnosti na kolesčkih, sprehajalci pa lepo urejenih potk med zelenicami. Do igrišča vodijo urejene kolesarske poti, zato le razmislite, ali za prihod res potrebujete avto. Veliko bolj zabavno bo prikolesariti. Kolesa boste lahko priklenili pri novih kolesarskih stojalih, mimogrede pa se boste lahko še osvežili pri novem pitniku ob robu igrišča.

1 Otroško igrišče v Bloudkovem parku je znova oživel. Otroci se bodo tu igrali, se razgibali, ob tem pa tkali nova prijateljstva in ustvarjali neprecenljive spomine. Starejši pa se bodo zagotovo z nostalgijo spomnili tistih časov, ko je bilo to tudi njihovo igrišče.

2 Na MOL so pri prenovi upoštevali izvirno ureditev igrišča. Med elementi, ki so jih ohranili, so tudi prepoznavni hribočki s tunelčki, ki ponujajo številne možnosti raziskovanja in gibanja. So pa tudi idealno skrivališče, še posebej, ko je čas za odhod domov.

3 Novost ob igrišču je skulptura polža, narejena po originalnih načrtih kiparke Vladimire Bratuž. Polž je bil predviden že v prvotni zasnovi igrišča, svoje mesto poleg dobro poznane ribe pa je dobil šele zdaj.

4 Igrala so narejena iz naravnih materialov, poleg kotičkov, ki spodbujajo različne načine gibanja, pa je tudi kotiček za umiritev. Otroci se bodo lahko kot vitezi okroglo mize posedli na lesene stole in udarili kakšno dobro debato.

5 Na igrišču tudi staršem ne bo dolgčas. Lahko se bodo namestili na kakšno izmed klopi ob robu igrišča ali pa sedli na kolo, pognali pedala in se mimogrede še sami malo razgibali.

Ko otrok ali mladostnik prvič iz ideje ustvari nekaj oprijemljivega, je navdušen. Takrat tehnologija dobi pravi pomen – ni več nekaj, kar zgolj uporablja, temveč postane nekaj, kar razume in soustvarja. Trenutek, ki ga najverjetneje nikoli ne bo pozabil. Prav takšne izkušnje mladim že od leta 2014 omogoča Zavod 404.

Njihova zgodba se je začela v učilnicah Gimnazije Vič, kjer so s tehničnimi projekti odkrivali, kako močno mlade pritegne učenje skozi prakso. Hitro je postalo jasno, da zanimanje presega zidove ene same šole. »Vzrok za interes izhaja predvsem iz natrpanosti urnikov z učno snovjo – tako je na primer učitelju fizike na srednji šoli prepuščena predstavitev vseh naravoslovno-tehniških poklicev,« pojasnjuje direktor Zavoda 404

elektrotehnike in strojništva do matematike, fizike, kemije, biologije in celo medicine, kar mladim odpira širok pogled na svet tehnike.

Prvi stik z delavnico je za mnoge skoraj čaroben. »Otroci, ki prvič vstopijo v našo delavnico, se najprej navdušijo nad primeri 3D-printov, različnimi elektronskimi vezji in drugimi izdelki ter nad stroji in napravami, ki jih imamo v delavnici,« opisuje sogovornik. A še bolj kot to jih pritegne misel, da bodo lahko vse to kmalu sami preizkusili. Delavnice so zato zasnovane izrazito praktično – skoraj vedno nastane izdelek, ki ga odnesejo domov. Ob tem pa se spontano razvijajo tudi odnosi, sodelovanje in občutek skupnosti, hkrati pa mladi skozi takšno delo krepijo potrpežljivost, natančnost, fino motoriko ter sposobnost iskanja rešitev.

namenjajo tudi dostopnosti. Del aktivnosti izvajajo brezplačno, pogosto kot prvi stik s tehničnimi vsebinami. Pomembno vlogo pri tem ima sodelovanje z MOL, zaradi katerega v ta svet vsako leto vstopi na tisoče otrok in najstnikov. Prav ti prvi stiki so pogosto odločilni. V njih se rodi radovednost, ki jih vodi naprej. Največji zagon sodelavcem zavoda tako dajejo trenutki, ko nekdo doume nov koncept ali z navdušenjem pokaže izdelek, ki ga je ustvaril sam. Pri mnogih otrocih se takrat zaseje seme, ki sčasoma zraste v znanje in samozavest pri izbiri poklicne poti. »Tehnologija je danes povsod okrog nas, a jo hkrati vse manj razumemo. Prav zato je pomembno, da mladim omogočimo ne le uporabo, ampak tudi soustvarjanje,« za konec poudarja Rok Capuder.

Ustvarjajo s tehnologijo

Rok Capuder in dodaja, da prav praktično delo mladim omogoča, da na stvaren način preverijo, ali bi jim neko tehnično področje ustrezalo tudi kot njihova karierna pot.

Danes zavod deluje kot nekakšna tehniška glasbena šola; je prostor, kjer mladi skozi izkušnje, poskuse in napake postopoma rastejo od prvih stikov s tehnologijo do samostojnega dela pri projektih. Najmlajši v ta svet vstopajo skupaj s starši, osnovnošolci skozi praktične programe, starejši pa znanje nadgrajujejo v zahtevnejših projektih in sodelovanju z industrijo. Vsebine se pri tem ves čas prepletajo, od programiranja,

Sčasoma pa se zgodi še nekaj več. Začetno navdušenje preraste v razumevanje. Otroci in mladi začnejo odkrivati, kaj se skriva v ozadju, in postopoma gradijo bolj poglobljen odnos do tehnologije. Prav tu se zgodi preobrat, ko iz uporabnikov postajajo ustvarjalci. »Dober primer tega so mladi, ki jih naše aktivnosti spremljajo skozi celotno izobraževalno pot, vse od prvih delavnic do mentorstva, kjer danes sami predajajo znanje naprej,« dodaja soustanovitelj Zavoda 404 Miha Majetič.

Da bi takšne izkušnje ponudili čim večjemu številu mladih, veliko pozornosti

Radovedni otroci in mladostniki ste vabljeni, da se Zavodu 404 pridružite pri ustvarjanju, raziskovanju in preizkušanju novih idej. Več o družinskih in sobotnih delavnicah, popoldanskih programih za osnovnošolce, poletnih tednih in drugih aktivnostih lahko odkrijete na **404.si**, za dodatne informacije pa jim lahko pišete tudi na **pisarna@404.si** ali pokličete 040/250 533.

Okrog **4000** otrok in mladih je letno vključenih v programe Zavoda 404.

Več kot **40** mentoric in mentorjev letno ustvarja v Zavodu 404.

V letu 2025 so izvedli več kot **300** delavnic in **15** celoletnih programov in projektov.

Več kot **40** šol se vsako leto pridruži njihovim programom.

Petra Leskovec je 17-letna dijakinja 3. letnika Gimnazije Bežigrad, ki prosti čas najraje preživlja aktivno – s športom, na koncertih in v družbi prijateljev. A ob tem jo vse bolj privlači tudi svet tehnologije, kjer skozi projekte na Zavodu 404 raziskuje, ustvarja in razvija svoje znanje na drugačen, bolj praktičen in ustvarjalen način.

Kdaj in kaj vas je pripeljalo do projektov Zavoda 404?

V 1. letniku sem v šoli na hodniku opazila promocijski plakat, ki je vabil na uvodno predstavitev Zavoda 404 in njihovih dijaških projektov. Projekt je zvenel izredno zanimiv; tisto leto smo izdelovali Geigerjeve števec in meglično celico. Uvodno srečanje je bilo zelo zabavno, še posebej pa me je pritegnila možnost pridobivanja uporabnih in praktičnih znanj s področij strojništva, elektrotehnike in fizike.

Kaj vam je pri projektih, v katerih sodelujete, najbolj všeč?

Najbolj mi je všeč, da pridobimo raznolika znanja in se ob tem hkrati učimo sistematičnega pristopa k reševanju problemov, kar mi bo zagotovo koristilo tako pri študiju kot tudi kasneje v službi.

Kaj bi se v okviru projektov Zavoda 404 še želeli naučiti ali ustvariti?

Rada bi pridobila še več izkušenj iz izdelave tiskanih vezij, saj bi mi

to znatno pomagalo pri lastnih projektih. Prav tako upam, da nam bo uspelo digitalizirati elektronski mikroskop (SEM) iz sedemdesetih let, ki smo ga dobili letos in je zanimiv izziv za celotno ekipo.

Vam je iz dozdajšnjih projektov v spominu ostala kakšna posebna prigoda in zakaj?

Ko smo na omenjenem mikroskopu po več dneh dela dobili prvo sliko. Bil je res razburljiv trenutek, ki je potrdil, da naprava še vedno deluje. To nam je dalo dodatno motivacijo za nadaljnje delo v projektu, ki bo zagotovo dragocena izkušnja.

Kaj bi rekli nekemu, ki razmišlja, da bi se pridružil?

Pridite pogledat! Če vam ne bo všeč, lahko vedno nehate, ampak sem prepričana, da se boste zabavali in odnesli tudi veliko novega znanja.

Verjeti vase in v druge

Teološka fakulteta, s svojimi prostori razporejena okoli lepo urejenega atrija na Poljanski cesti 4, daje zatočišče vse več študentom, ki se tukaj učijo skoraj vsega, kar opredeljuje naša življenja. Predvsem pa spoznavajo pomen raznovrstnih odnosov, v katere vstopamo skozi življenje. Zdi se, da je to osnovno vodilo, ki prežema to ugledno staro ustanovo, nikakor odmaknjeno od aktualnih izzivov in sodobnega življenja.

Fakulteta, ki je bila leta 1919 ena od petih ustanovnih članic Univerze v Ljubljani, že od začetkov omogoča šolanje za duhovniški poklic. A je njen predmetnik bistveno širši. V svojem poslanstvu – poučevanju o odnosu med Bogom, svetom in človekom – Teološka fakulteta ponuja tudi izobrazbo s področij religiozologije in etike ter zakonskih in družinskih študijev in družinske terapije. Uči torej, kako človeku na različne načine ter skozi razumevanje sebe in sveta pomagati k polnemu, zdravemu, osmišljenemu življenju. Pri tem odlično sodelujejo tudi z drugimi fakultetami, denimo z medicinsko.

Da prestopiš prag Teološke fakultete, torej ni »verskih« pogojev. »Med nami so dobrodošli in sprejeti vsi – verniki katerekoli religije in neverniki, dobro in intenzivno sodelujemo tudi z drugimi verskimi skupnostmi,« ponosno poudari dekan doc. dr. Tadej Stegu. Njihovi (nekdanji) študentje delujejo na nadvse raznovrstnih področjih – v kulturi in umetnosti, socialnem varstvu, pravu, novinarstvu in politiki ter seveda pastorali in duhovništvu. »S študijem pomagamo oblikovati ljudi, ki bodo s svojim znanjem ter s svojo držo, komunikacijo in delovanjem prispevali k boljši družbi,« pravi dekan.

Je to smisel študija na Teološki fakulteti, vprašam študenta, ki me pozdravi z izjemno krepkim stiskom roke. Neža Tomažič, študentka programa Človek in medosebni odnosi ter predsednica študentskega sveta, pravi, da poskuša skozi študij svoje življenje osmisлити tako, da bo lahko pomagala drugim: »Pri tem mi šola, v kateri vladajo sproščeni, domačni in odprti odnosi, res pomaga.« Tudi meni se med obiskom zdi, da sicer stare, a lepo obnovljene in urejene prostore napolnjujejo sloga, povezanost, mir in spoštljivost med vsemi. Ko izrazim svoje opažanje, vsi prikimajo.

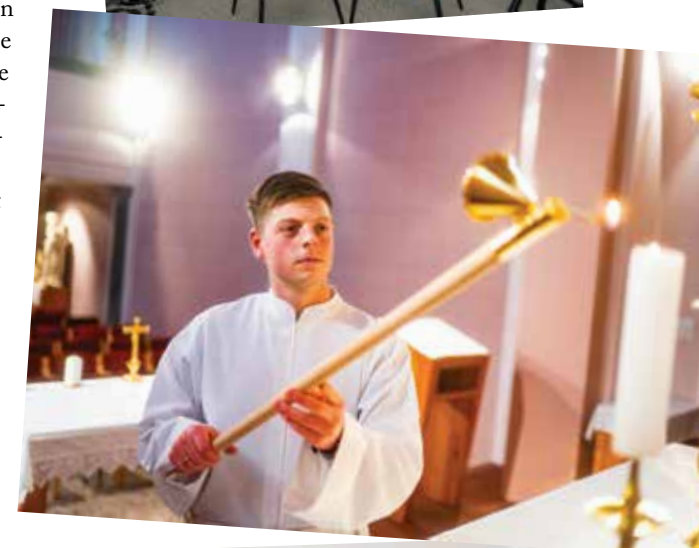
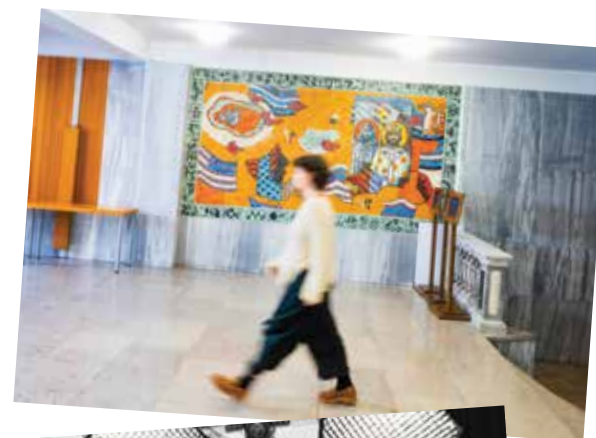
Žiga Kreft, študent 5. letnika teologije, ki se šola za duhovnika, Nežino idejo smisla nekoliko obrne: »V ta študij in duhovništvo sem bil poklican. To božjo voljo sem sprejel. Smisel mojega študija so tako v prvi vrsti drugi in odnos z njimi, seveda pa kmalu zatem tudi jaz.« Prav učinkovite komunikacije z drugimi se tukaj izdatno učijo, Žiga kar mimogrede navrže življenjsko

modrost: »Če do ljudi prideš z odgovori, ne poslušajo. Če do njih pristopiš z vprašanji, pa se odpre polje odnosa.«

Na fakulteti se dogaja še veliko več kot samo akademsko delo. Praznujejo dan Teološke fakultete in kosanjev piknik, tisti, ki želijo, se lahko vsak četrtek pridružijo maši v kapeli (in pici po maši, kot dodaja Žiga), študentje se med seboj družijo na družabnih večerih in prireditvah, organizirajo izmenjave študentov in vikend srečanja. Atrij kdaj celo postane nogometno igrišče, navsezadnje imajo celo svojo ekipo za futsal. »A ker smo ponižni, zmago prepustimo nasprotnikom,« v smehu komentira Žiga. Na diplomski, podiplomski in doktorski stopnji študija je 392 študentov, od teh jih je okoli 91 na enoti v Mariboru. Majhna fakulteta pomeni več druženja.

»Dodatna prednost našega študija je, da lahko študentje izberejo tudi dvopredmetni študij in izbirne predmete z drugih področij,« pojasnjuje prodekanja prof. dr. Barbara Simonič. »Precej slušateljev pa se vpisuje tudi v naše programe vseživljenjskega učenja – morda sodnika zanima področje družinske dinamike, pedagoginjo geštalt pedagogika, redovnico pa duhovno izpopolnjevanje.«

Profesorji se ne družijo le s študenti, ampak tudi med seboj. Za razliko od večine fakultet ima teološka zbornico – prav takšno, kot jo poznamo iz osnovne in srednje šole. »Pomembno se nam zdi, da se profesorji med odmor ne umikajo samo v svoje kabine, ampak da imajo prostor, v katerem lahko izmenjujejo svoje izkušnje, ideje, kjer razpravljajo,« pravi

NI ŠE KONEC.
OBRNITE STRAN! ↩

TEOLOŠKA FAKULTETA UČI, KAKO ČLOVEKU SKOZI RAZUMEVANJE SEBE IN SVETA POMAGATI K OSMIŠLJENEMU ŽIVLJENJU.

dekan. Da, tudi odnosi med profesorji so ključni za dobro vzdušje na fakulteti.

Teološka fakulteta predvsem v programu Človek in medosebni odnosi v zadnjih letih doživlja pravi razcvet – zanimanja je več kot možnosti. Prav oblikovanje te smeri študija kaže, da fakulteta stopa v korak s časom. Družbene spremembe v zadnjih 50 ali 60 letih so bile namreč zelo intenzivne. Človek si postavlja vse več vprašanj – zakaj živi, kam gre, kaj je sploh smisel, če bo nekoč umrl. Vsak enkrat v življenju pride do točke, ko se vpraša o smislu. »Religija je bila nekoč bolj dogmatska, manj osebna, tudi mi si nismo na tak način zastavljali teh vprašanj,« dopolni moje razmišljanje dekan doc. dr. Stegu. »Danes pa pomoč na psihološkem področju ni več tabu in prav je, da tudi v teologiji pomagamo iskati odgovore na eksistencialna vprašanja in na vprašanja odnosov s seboj, s svetom in z Bogom.«

V vse bolj kompleksnem svetu tako tudi teologija dobiva nove dimenzije. Ljudje smo vse bolj povezani, a vse bolj osamljeni. Vse več izbire imamo, a smo zato tudi bolj zmedeni. »Tako se vedno znova vračamo k osnovnim, prastarim vprašanjem ne glede na to, kaj se dogaja okoli nas. Zato tudi osnove predmetnika naše fakultete

ostajajo, obogatimo pa ga seveda z vsebinami za sodobni čas,« pravi prodekanja prof. dr. Simonič.

Ena takih vsebin je multimedijško izobraževanje. Zelo je namreč koristno, da je študent Teološke fakultete tudi dober komunikator. V sobici v najvišjem nadstropju fakultete imajo dobro opremljen multimedijški studio, v katerem študenti vadijo govor in nastop pred kamero. »A ne le to,« nadaljuje prof. dr. Simonič, »pri raziskovalnem delu, denimo, številne projekte naslanjamo na sodobne vsebine, tudi na digitalizacijo in umetno inteligenco. To je neskončen svet etičnih vprašanj, na katera še nimamo odgovorov. In prav je, da jih v sklopu Teološke fakultete in raziskovalnega dela iščemo.« Hkrati se, kot razkriva predmetnik, odgovorno soočajo tudi z izzivi Cerkve kot ustanove. Te študenti poglobljeno obravnavajo pri predmetih, kot so moralna teologija, kanonsko pravo in pastoralna teologija.

Vse te teme se skupaj z najrazličnejšimi posvetnimi vprašanji pojavljajo v v monografijah in revijah, ki jih izdajajo. Poleg poljudnoznanstvene revije Tretji dan ter znanstvenih revij Bogoslovni vestnik in Acta Ecclesiastica Sloveniae objavljajo še revijo, ki ima dialog že v imenu – Edinost in dialog. Dialog je eno temeljnih načel fakultete. A v njem se lahko vselej pojavi drugačna mnenja. »Problem?« vprašam. »Nikoli,« zatrdi Neža. »V resnici nas vsi spodbujajo, da razmišljamo na svoj način – drugače, a nas hkrati učijo, da moramo znati svoje mnenje tudi argumentirati.« Žiga pa se spet vrne k vprašanju, ki si jih postavljamo. »Teh je vedno več kot odgovorov. Toda ni pravih in napačnih vprašanj! Super je, ker nas je v mojem letniku samo

10 in so zato debate lahko res globoke. Vendar je pri duhovniškem poklicu posebnost: naloga duhovnika ni, da širi svojo modrost in mnenje, ampak modrost vere. Se pa pri vajah in seminarjih zagotovo veliko posvečamo retoriki.« To je opaziti. Žiga in Neža se izražata neverjetno artikulirano, premišljeno, prijetno.

Zato me sploh ne začudi, ko ju dekan Stegu dopolni in pove, da študente spodbujajo, da se že v času študija vključujejo v prakso, da gredo med ljudi. »Vključujejo se v humanitarno delo, prostovoljstvo, v delo s skavti in mladimi, se kulturno udeležujejo ... pomembno je, da imajo stik z ljudmi, zaradi katerih so tukaj, kjer so.«

Vse izkušnje študijskih in obštudijskih dejavnosti očitno dajejo študentom veliko življenjsko širino. Učijo se o vseh religijah, o verovanju – ne le v Boga, ampak tudi vase in v druge –, o tem, kako pomembno je, da najprej poslušamo in potem spregovorimo, ter o tem, da smo to, kar so naši odnosi do vseh in vsega okoli nas. Vendarle se tukaj med študijem ne osvaja le znanje, ampak se oblikujejo ljudje. To je velika odgovornost za uslužbenca fakultete, pomislim. »Je, a s tem nismo obremenjeni. Je pa zato res pomembno, da razumemo svoje delo s študenti kot poslanstvo,« odgovori prodekanja Simonič, dekan pa sklene: »In da v to, kar učimo, verjamemo, da to živimo ter da tudi mi nismo odtujeni od sebe. Le tako smo lahko iskreni.«

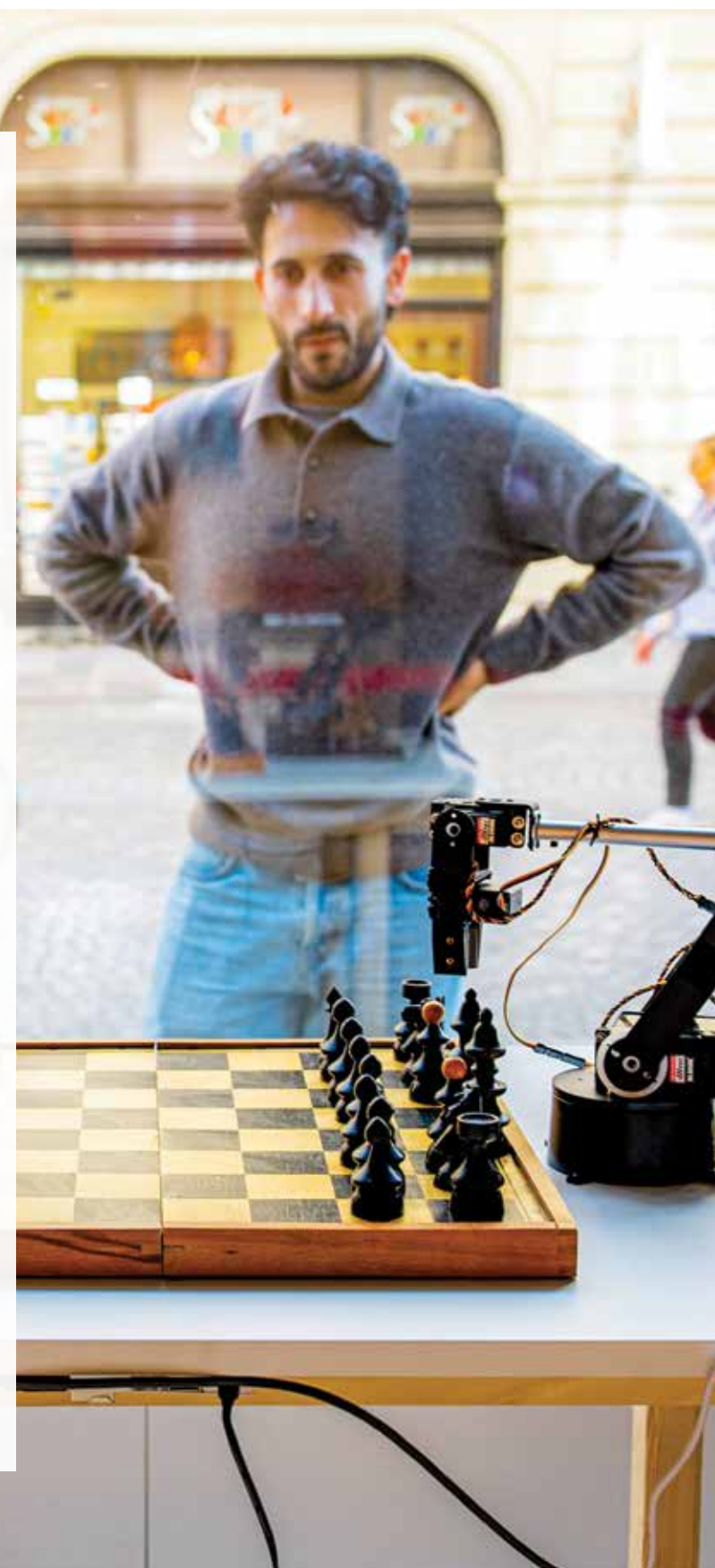
Pomočnica ali tekmica?

Ste vedeli, da so bili temelji za razvoj umetne inteligence (UI) pri nas postavljeni že pred 50 leti, ko so na Fakulteti za elektrotehniko začeli poučevati predmet UI? Tem začetkom je posvečena razstava Izvor prihodnosti, ki jo je Računalniški muzej pripravil v Galeriji Kresija na Stritarjevi ulici 6. Ogledate si jo lahko do 3. maja.

Pogled vam bo pritegnila že računalniško vodena partija šaha v izložbenem oknu, rekonstrukcija znamenite partije iz devetdesetih let, v kateri je računalnik premagal sovjetskega velemejstra Garija Kasparova. Presenečenje, ki ga je takrat občutil ves svet, ni bilo bistveno drugačno od tistega, ki ga ob napredku UI občutimo danes.

Razstava razkriva tudi širši kontekst: Slovenija ima na področju UI dolgo tradicijo in prispevek k razvoju teh tehnologij je večji, kot bi lahko sklepali iz majhnosti naše države. Med eksponati si lahko ogledate avstralski umetnointeligenčni srčni spodbujevalnik s programom Kardio, ki so ga razvili Ivan Bratko, Nada Lavrač in Igor Mozetič, ter mikroprocesorski analizator EKG-signala, razvit v sodelovanju z Gorenjem. Ta je diagnostične procese naredil hitreje in boljše podprte z analizo, in to že leta 1983!

Preizkusili boste lahko delovanje sistema za diagnosticiranje napak v avtomobilu in na zaslonu spremljali logiko odločanja v ozadju. Na interaktivnem prikazu pa boste lahko raziskali razvoj UI skozi čas, tudi tako, da boste preverili, kaj se je na tem področju dogajalo v letu vašega rojstva, pa naj bo to bližnja ali pa nekoliko oddaljena preteklost.

Čisto srce v čistem telesu

Obisk javnih kopališč je bil v času rimskega imperija vsakdanja navada vseh družbenih slojev. Tam so se ljudje umivali, telovadili, igrali in pogovarjali. V zgodnici vas bomo pospremili v rimsko Emono, kjer je v drugi polovici 4. stoletja prav tako obstajalo eno takšnih kopališč.

S pomladansko popoldne je izpraznilo šole, predavalnice in pisarne, napolnilo pa igrišča, parke in lokale ob reki. Sinje nebo je nad strehami rožnato zardelo, veter pa je po mestu raznesel cvetne lističe in ljubezen. Arheologi, ki na prostoru, kjer bo morda nekoč stal NUK II, izkavajo ostanke rimske Emone, so odložili orodja in končali delo za ta dan. V luži med nizkimi stebrički hipokavsta, sistema za talno ogrevanje javnega kopališča, se je za hipec nekaj zasvetilo. Kdor bi takrat poblizje pogledal vanjo, bi opazil, da nima dna, ampak je okno v drugi čas.

Zadnji trgovec z otovorjenim vozom je še pravi čas pripeljal skozi mestna vrata, preden so jih vojaki, ki bodo prevzeli nočno stražo, zaprli do jutra. Njihov poveljnik Gaj Vidonij je pozdravil prišleka in ga povprašal po novicah. »Magn Maksim se je na poti proti jugu utaboril pri Petovionii, nasproti pa mu iz Konstantinopla prihaja cesar Teodozij z mogočno vojsko. Mesto je utrjeno, prebivalci upajo, da do spopada ne bo prišlo ravno tam. Po drugi strani pa se ne branijo novcev, ki jih zdolgočaseni vojaki upravljajo za jedajo, pijačo in igre na srečo.« Otovorjen z začimbami, svilo in jantarnimi ogrlicami iz daljnega Bizanca jo bo naslednji dan mahnil naprej, še prej pa bo nekaj blaga poskusil prodati na forumu. Gaj mu je pokazal pot do krčme s prenočišči in mu zaželel lahko noč, popotnik pa mu je za zahvalo v roke stisnil majcen kip Priapa, varuha polj in domov, ki bo od njega odvrčal zlo in mu zagotovil številno potomstvo.

Na tak topel pomladni dan se je Gaj pod volneno tuniko in usnjenim oklepom

dodobra spotil, zato se je po glavni ulici – kardu – odpravil do javnega kopališča v zahodnem delu mesta. Misli so mu odtavale k Liviji, najlepšemu dekletu v vsej Emoni, ki mu je pred tremi leti ukradla srce. Na srečo mu ljubezen vrača, kar mu večkrat sporoči po svoji sužnji in prijateljici Luciji. Ta se spotoma, ko gre po opravkih, ustavi pri obzidju in mu na skrivaj na uho zašepeta Livijine besede, ki Gaju v dolgih urah nočne straže grejejo srce. Hčeri najbogatejšega emonskega trgovca, ki je po rodu iz ugledne oglejske družine, in mlademu vojščaku iz majhnega pristanišča nekaj milij navzgor po reki Navport verjetno ni dano, da bi si nekoč ustvarila družino, upala pa sta vseeno lahko. Livija je v molilnici za milost večkrat prosila novega boga, katerega svečeniki so vero z vzhoda hitro širili po vsem cesarstvu, Gaj pa je še vedno prižgal kadilo na oltarčku stare boginje Ekvorne, ki mu je večkrat prinesla srečo.

Zasanjan je Gaj Vidonij prišel do kopališča in se v preoblačilnici rešil oblačil in opreme. Vstopil je v ogrevano telovadnico ter v njej z utežmi naredil počepe in vaje za roke, da bo lažje vihtel meč in se branil s ščitom. Pred kom pa? Mala trgovska postojanka na poti iz Rima proti Bizancu je bila precej mirna, a so z vzhodnih meja cesarstva poročali o vpadih hitrih vojščakov, ki so ropali vasi in mesta. Seveda si želi miru, hkrati pa je po srcu vojak. Rad bi videl daljne kraje in ljudstva na konjih, o katerih pripovedujejo popotniki.

Vsega prepotenega je kopališki sluga namazal z oljčnim oljem in mu nato

s strigilom oziroma strgalko postrgal s kože umazanijo, potem pa mu je še zmasiral hrbet. Gaj je še malo posedel v soparnem prostoru, nato pa se je pridružil preostalim kopalcem v bazenu s hladno vodo. Prvih nekaj sekund ga je neprijetno zbadala kot iglice po telesu, potem pa je začutil, kako mu je kri spet stekla po žilah. Imel je srečo, voda je bila spet čista, predvčerajšnjim pa je v njej še plavalo kar veliko umazanije. Ob bazenu sta kot vsak dan na nizki mizici kocke metala Tit Cezernij in Mark Lucij,

ki sta ga spoštljivo pozdravila in nadaljevala igro. »A, tu si, iščem te po vsej Emoni,« je zaslusal svojega prijatelja Lukrecija Difila, ki je čofotal proti njemu. »Dobro se umij, presenečenje imam zate.« Kakšno presenečenje, je začudeno vprašal Gaj Vidonij. »Publij Cezernij je k meni poslal sla. Povabil naju je na slavnostno večerjo v čast cesarju Teodoziju. Posebej je poudaril, da moraš priti tudi ti.« Večerja pri Livijinem očetju. Kaj takšnega! »Le glej, da se boš dobro odrezal. Šušlja se, da se ti obeta

napredovanje, morda pa se je staremu zaradi tega malce omehčalo srce.«

Gaj se je do vratu potopil v vodo. Hvala Priapu in Ekvorni. Skočil je iz bazena, se dal še namaziti in obriti, potem pa z Lukrecijem mimogrede zavil na forum h gospe Sekundi po dva šopka – enega za Livijo in enega za njeno mamo. V svoji sobici pri obzidju se je preoblekel v čista oblačila, sam sebi pomežiknil, nato pa sta jo z Lukrecijem mahnila v sončni zahod, ki je obetal še eno čudovito noč v Emoni.

Livija in Gaj Vidonij ter vse preostale osebe so izmišljeni. Javni kopališki kompleks iz časov Emone na lokaciji bodoče knjižnice NUK II pa ni izmišljen. Najdbe iz arheoloških izkopavanj, ki jih je v letih 2024 in 2025 vodil Center za preventivno arheologijo ZVKDS, si lahko do 31. maja ogledate v Mestnem muzeju Ljubljana na Gosposki ulici 15.

Naše mesto je muza

Vsaj tako slikovit kot je z besedami, je Euan Wardle izrazen s čopičem. Njegova dela uokvirjajo duh mesta in nam razodevajo, kako se spontan sprehod ob Celovški cesti lahko prezrcali v pripovedno umetnino. V izložbi Galerije Mak na Gornjem trgu 17 so mimoidoče pozdravljale slike tega ekspresivnega Angleža, ki zmore z nekaj potezami oživiti celo rdeči zavoj kave, da zadisi po jutru.

Vaša usodna privlačnost s Slovenijo je precej zanimiva. Tu se niste znašli zaradi odličnega uspeha.

Na Nizozemskem sem diplomiral iz mednarodnega poslovanja, potem pa je Združeno kraljestvo drastično znižalo financiranje šolnin, zato sva z najboljšim prijateljem začela raziskovati, katero državo so najprijaznejše do študentov. Naključje me je pripeljalo na dodatno izobraževanje v Slovenijo. Pred tem sem jo poznal le zaradi nogometa, saj smo leta 2010 igrali v isti predskupini na svetovnem prvenstvu. Na uradu za mednarodne izmenjave v okviru programa Erasmus sem vprašal, ali študenti še vedno mešajo Slovenijo s Slovaško. »Seveda,« so mi odgovorili in odločil sem se, da namesto v Velike Tatre odpotujem v podalpski raj.

Je tukajšnje življenje zadovoljilo vašo pričakovanja?

V vseh pogledih, čeprav sem prispel v zimski megli. Našel sem stanovanje v starem mestnem jedru. Sprehodi po tlakovanih uličicah so vzbujali ustvarjalnost in potrdili, da sem se pravilno odločil. Za tem sem pet let preživel v Pragi, ki jo nekateri upravičeno primerjajo z Ljubljano, dokler me ljubezen ni zvabila nazaj.

Kako mesto vpliva na vaš umetniški izraz?

Intenzivneje sem razvil svoj tehnično-kreativni pristop. Preizkusil sem različne slikarske medije, od olja do akvarela, dokler me ni dokončno očaral gvaš, ki mu pravijo tudi neprozoren akvarel. Vznemirjali so me preprosti ulični motivi, utrip mesta in spokoj narave v kontekstu urbane džungle. V nekem trenutku se je porodila ideja o zvezdah šolskih izletov, s katerimi se identificirajo številne generacije. Naslikana vrečica smokijev, embalaža soka pingo ali viadukt pri Orto baru ljudem obujajo nostalgичne spomine, mene pa opogumljajo, da se še bolj poglobim v simboliko nekega časa in prostora. Dodana vrednost so odzivi prebivalcev, saj jih slike popeljejo v čas odraščanja in opominjajo na minljivost.

»NOČNI SPREHODI ME NAGRADIJO Z NAJVEČ NAVDIHA.«

Vaša dela so izjemno realistična. Z njih se sliši vrvež prometnih konic, dobesedno oživijo pred našimi očmi. Kako pa ste se vi vživeli v novo okolje?

Moral sem se prilagoditi ritmu in posebnostim. Ena od njih je zagotovo birokracija, ki bi jo bilo dobro poenostaviti. Vsak življenjski

prostor ima svoje zakonitosti, na nekatere se lažje privadiš, druge pa bi z razlogom spremenil. Pogrešam več raznovrstnosti. Umirjenost bi morda kdo označil za praznost, s čimer bi mestu delal krivico. Kvečjemu bi jo poimenoval lahkotnost bivanja, saj si v nekaj minutah iz strogega centra že na podeželju. Razdalje prehodiš brez težav, pa tudi deževni dnevi imajo v Ljubljani drugačno, manj melanholično senzibilnost. Ne smem pozabiti na nočne sprehode, ti me nagradijo z največ navdiha.

Je kakšen kvart, ki vam je še posebej pri srcu?

Brez dvoma Trnovo, ker nosi v sebi nekaj alternativnega, slikarju pa ponuja različne poglede na Špico, ki v vsakem letnem času vibrira po svoje.

Kakšni so odzivi prijateljev, kadar vas obiščejo?

Ne verjamejo, da je vse, kar vidijo,okusijo in občutijo, sploh stvarno. Dobesedno osupli so nad tem biserom, ki mu s ponosom pravim moj dom.

Umetnine Euana Wardla si lahko ogledate na euanwardle.com.

Šuba legenda

Legenda o sveti Uršuli buri duhove že stoletja. Jo je na poti v Rim spremljalo 11.000 devic? Je le mit, da jo je v srce zadela strupena puščica hunskega kralja? Je ta britanska princesa sploh živila? Uršula bo za veke vekomaj ostala mučenica, zavetnica mladine, učiteljica in vzgojiteljica.

Angela Merici iz Brescice pa je vsekakor bila še kako živa. V 16. stoletju se je odločila, da dekleta potrebujejo izobrazbo, ne samo vzgoje za zakon ali samostan. Ustanovila je skupnost žensk, ki so začele poučevati dekleta kar na domu. Poimenovala so se uršulinke.

V Ljubljano so prišle leta 1702 že kot cerkveni red. V prvi tretjini 20. stoletja je bilo učenk toliko, da so uršulinke mojstru Plečniku naročile novo stavbo, ki bo stala na Šubičevi ulici 1, pravokotno na krak stare dekliške šole. Plačale so jo s prodajo vrtoev na današnjem Kongresnem trgu.

Plečnik je zanje ustvaril eno svojih racionalnejših del, z avlami, obrnjenimi proti ulici, in učilnicami proti vrtu ter južni svetlobi. A duhovnosti vseeno ne manjka. Visok vhodni portal na ulični fasadi je kakor okamenela zavesa, skozi katero vstopamo v tempelj znanja. Vhodna avla je monumentalna, a obenem asketska. Osrednje stopnišče se dviga skozi tri nadstropja kot pot k zrelosti, maturi. Na vrhu je terasa z razgledom na vse strani neba, simbol vstopa v širni svet odraslosti.

Šola je od dokončanja leta 1947 doživela cel kup vsebinskih sprememb, zamenjala nazive in smeri, dobila prizidek, ki ga je podpisal arhitekt Edvard Ravnikar, nekdanji učenec mojstra Plečnika, nedavno pa še sodobni podzidek z večnamenskim prostorom v kleti in knjižnico v nadstropju. Od leta 1997 se uradno imenuje Gimnazija Jožeta Plečnika, neuradno pa še vedno Šuba. Kakšen krasen primer platenja časa in z njim arhitekture v eni sami zgradbi!

Mimogrede, pa brez zlobe: edina gimnazija, ki jo je Plečnik končal, je prav ljubljanska Šuba. Svojega gimnazijskega šolanja namreč ni zaključil. Prepisal se je na obrtno šolo v Gradcu, od koder ga je studij odpeljal na Dunaj.

Danes ima Gimnazija Jožeta Plečnika po šest razredov najstniških glav v vsakem letniku, vse od A do F. Je članica Unescove mreže šol, kar tudi pomeni zavezanost k načelom: vzgoja za mir, človekove pravice in demokracija, medkulturna strpnost in skrb za okolje. Bravo, Šuba!

ČRETA

vredni

Življenje je prekratko, da se ne bi tu in tam malce razvajali. Dovolj je že piškotek ob kavici ali čaju, pa je dan takoj lepši.

DOMAČA PEKA

Igriška ulica 3

Leta 1991 je Metka Mejač na Taboru odprla slaščičarno, ki je takoj po vsem mestu zaslovela po slastnih tortah in piškotih. Danes imajo v svoji prodajalni na Igriški ulici, ki je tudi kavarna, še slane prigrizke in čokoladne kvadratke. Čeprav je Metkin sin Tilen že konec devetdesetih prevzel vodenje, mame pa ni več, nove specialitete še vedno v velikem delu temeljijo na receptih, ki jih je zbrala Metka in jih je za ogromen kup. Nesporne ljubljenske zadovoljnih strank Domače peke so lunce s čokoladnim biskvitom in sladko skorjico, ki so že nekaj časa na voljo tudi v različici z makom. Tik za petami so jim florentinci, domači prijatelji in čajkoti. Tudi trollice brez sladkorja lahko dobite pri njih.

SLAŠČICE MIHALEK

Celovška cesta 56

»Za dober piškot mora biti samo dovolj masla!« pravi Tatjana Mihalek. Doma je zbrala že na kupe receptov in spekla več sto tort za prijatelje in sorodnike, ko sta se z možem leta 2000 odločila, da bosta okusne sladice ponudila še drugim. Kmalu se jima je v slaščičarni, kjer poleg piškotov ponujajo še torte in sladoled, pridružila hčerka Katarina, strokovnjakinja za presne dobrote. »Še vedno delamo vse na roke, kar pomeni, da vsak piškot primemo petkrat,« pojasnjuje in dodaja, da imajo poleg presnih piškotov tudi pirine, ki so primerni za diabetike, pistacijini pa so hit že od samih začetkov slaščičarne.

SLAŠČIČARNA BARBIČ

Ulica 15. maja 13

O pregrešno dobrih linških rezinah iz Šentvida se po mestu govori že vse od leta 1964, ko je babica Ane Vukelič Barbič odkrila recept, ki jo je spodbudil k odprtju lastne slaščičarne. Vnukinja Ana posel že dobrih pet let vodi s partnerjem Tomažem, znamenite rezine pa so še vedno njihova največja uspešnica, čeprav jih zdaj delajo z manj sladkorja. V ponudbi imajo tudi ježke, makrone, potice in drugo čajno pecivo, recepti pa so še kar babični z nekaterimi izjemami, kot so na primer veganski piškoti s kakavom, kokosovim sladkorjem in mandljevo moko, ki nam jih je Ana ob našem obisku ponudila v pokušino.

SLAŠČIČARNA ANDREJČI

Andričeva ulica 20

»Dobre stvari so vedno skrite,« je Andrejki Petan dejal kupec, ko mu je potožila, da je lokacija njene slaščičarne malo od rok. Dobro pri njej je tudi to, da dela ob koncu tedna (zaprto ima samo ob ponedeljkih). Že večkrat se je zgodilo, da je celo v eni uri pripravila torto po naročilu, s tem pa rešila praznovanja in pozabljivce. Poleg tort in piškotov se pri njej na Rudniku lahko posladkate še z mešanimi mehкими pecivi, ki so kot pomanjšane verzije njenih okusnih tort. V ponudbi pa ima tudi nekaj LCFH-sladic brez sladkorja in moke za diabetike.

PEKARNA ČEMAŽAR

Tržnica Koseze, Vodnikova cesta 187

V notranjem delu koseške tržnice ne spreglejte Pekarne Čemažar, ki pod znamko Srček poleg izvrstnega kruha razvija tudi z raznovrstnimi sladkimi piškotki. Da bo odločitev lažja (ali pa zato, da vas zvabijo v skušnjava), jih pogosto kar pred prodajalno ponudijo v pokušino. Nujno preverite izjemno priljubljene rumenjačke, majhne okrogle piškote, ki po okusu spominjajo na rolado. Poleg prodajalne na Tržnici Koseze, ki je najbolj obiskana, lahko ročno pripravljene izdelke iz krušne peči Pekarne Čemažar kupite še na centralni pokriti tržnici in v Pekarni Sebastijan na Vodnikovi cesti 193.

Vremenska napoved

Mesto bodo obsijali sončni žarki. Največ jih bo v parkih in na igriščih. Usedite se na klopce in jim nastavite lice.

Za vsak slučaj pa imejte s sabo tudi dežnik.

VALENTINA SMEJ NOVAK
publicistka, prevajalka in založnica

Mesto iz korakov

Kdo ve, ali prostor sploh obstaja, preden ga prehodimo? Ali pa čaka, tih, nedorečen, da se vanj vpišemo? Šele z lastnimi potmi si ga počasi prisvajamo: vsak korak ga zariše, razširi, dopolni, dogradi. Hoja ni le premikanje skozi mesto, temveč način, kako mesto nastaja – v ritmu naših opravkov, postankov in nenadnih odklonov; ovinkov in naključij. Mesto je tam, kamor nas zanesejo poti, in takšno, kot ga sproti sestavljamo iz pogledov, srečanj in utečenih potk.

Rada imam potke, ki prečkajo mestne travnike po diagonalni. Ker pričajo o korakih, ki si utirajo pot. O ljudeh, ki hodijo, ker so nekam namenjeni, in si prostost prirojijo po svoje. O živosti mesta, ki je tu zaradi ljudi – in se jim, tiho, prilagodi na račun geometričnosti svojih parcel.

Kakšna Ljubljana se nam razgrne spomladi! Ljubljano se gleda navzgor, mi je v prvem letniku faksa, brucki v na novo prisvojenem mestu, nekega pomladnega somraka vzdiknil kolega. Navzgor. Tam se za okni sveti življenje. Tam med pordelemi strehami zadržati turkizno nebo. Tam se stolpiči klasicističnih stavb rumeno ožarijo ob rožnatem mraku. Tam zelenijo krošnje, cvetijo magnolije. Tam se zdi, da pritlehne zagate in dileme vsakdana ostajajo nekje spodaj.

Ena od lip pri Dnevni sobi – Living Roomu – lokalu na Igriški ulici 10, kjer vrvi od študentov in lokalcev, je zgodnejša od druge. Medtem ko je prva že vsa zelena, druga šele obotavljivo brsti. Kot da ima vsako drevo svoj čas. Svoj tempo mesta. Zunanji vrt ob trafikki je lahko prostor pogovora, srečanja ali jutranje kave.

Iščem klopce na nenavadnih mestih. Nekatere se skrivajo med visokimi

stavbami. So prostori počitka, ki jih je pred dolgimi desetletji zastavil arhitekt, pa morda niso našle dovolj utrjenih nog, ki bi si zaželele odpočiti na njih. Smeri mesta, silnice, so se usmerile drugam – in so zdaj ostale samo malo pozabljene klopce. A vseeno pričajo o nekdanji nameri sočutja, skrbi za drugega. O mestu, ki je mislilo na postanek. So kot drobna dobra dela, ki so morda ostala prezrta, a so vseeno pomniki življenja, ki mu je mar za bližnjega. Včasih se usedem nanje, in razkrijejo popolnoma novo obzorje. Drugačen pogled na mesto. Mesto, ki ga prej ni bilo. Klopce ob Trgu republike so skrite pod drevesi; in sediš v samem središču, a še zmeraj čisto drugje. Klopce med nizkimi šišenski ali viškimi bloki, ker pričajo o tem, da obstaja sosesčina. Tiste v drevoredu na Tomšičevi, kjer lahko sediš za Valvasorjem; in tam posedijo ljudje, ki pridejo v Ljubljano morda le po opravkih.

MESTO JE TAM, KAMOR NAS ZANESEJO POTI.

Ljubljana premore točke, ki odpirajo drugačno mesto. Tacos na Gornjem trgu. Ferdinand z gajbami pred njim. Promenada od TOZD-a, ki se obzirno spodmakne mali mestni obvoznici in nas pripelje do Tivolija. In za zidovi Narodne medtem spleta kito Kobilčino Poletje. Vsakič kakšna nova pekarna – pomokane so po vsej Ljubljani, vzhajajo na osončenih vogalih od Starega trga do Poljanske. Trubarjeva, ki zmeraj diši drugače. Novi trg, ki ima svoj zvok, saj ga uglašuje šumeča fontana. Krakovski vrtovi, ki imajo sezone. In svojo solato, ljubljansko ledenko. Cukrarna, kjer se včasih ob večerih razkrije povsem drugačno mesto sladko-grenkih zvokov. Vogal Cankarjeve z Zaro, ker diši po vseh drugih mestih sveta; in nič ni narobe, če včasih kakšen kotic izgleda tako kot vsa druga mesta. Saj smo vsi državljani istega sveta.

Prazno, votlo srce mesta okoli Maximarketa. Vsakič znova upam, da se bo napolnilo z novo vsebino in Ravnikarjeva lupina ne bo ostala prazna. Upam, da bo za velikimi šipami, ki gledajo na parlament, spet zadisalo po kavi. Da bom zdaj zdaj zagledala natakarka, ki nosi na mizo orehovo rezino. Ker v mestu upamo, da se vsak dan razvija v boljšo različico sebe. In morda tudi mi z njim.

SAMO RUGELJ
pisec, založnik, tekač

Tečem v dežju

Bili so časi, ko si niti v mislih nisem mogel predstavljati, da bi tekel v dežju. Z leti so se ti občutki spremenili. Danes se dežnih kapelj na koži celo veselimo – v njih je nekaj krepčilnega, skoraj očiščevalnega. Ljudje, ki hodijo ali tečejo po dežju, so že sami po sebi nekaj posebnega, v dežju pa se spremeni tudi pokrajina.

Od doma nasproti ljubljanskih Žal, čez cesto od Šmartinskega parka, kjer z družino živim že dobrih 15 let, imam »svojo« tekaško traso, dolgo 14 kilometrov, ravno tretjino maratona, zato ji rečem tudi »tretjinka«. Na njej začetim utrip Ljubljane in po njej se, v kombinaciji hoje in teka, odpravim vsake toliko časa, da preverim formo. Nanjo se večkrat spravim tudi v dežju.

Že ko v blokovskem naselju stopim na prosto, je na dvorišču običajno nekaj otročadi, ki je dež ne zmoti. Igrajo se, zatopljeni v dogajanje, nekje pod napuščem zavarovani pred dežjem, kdo od staršev pa malo pazi nanje. Otroci so prvi od tistih, ki jih dež ne ustavlja, daje jim krila. Če je na obveznem prehodu še kak pes, toliko bolje. Od luž šprica, sliši se vreščanje, v zraku sta brezskrbnost in sreča.

Ko pritečem na Šmartinko, je ta vedno polna avtomobilov, predvsem v smeri proti nakupovalnemu središču BTC. Avtomobilov se je treba na tekaških poteh paziti, nekateri te brezobzirno poškopirajo z vodo. A niso vsi taki in človeku včasih postane toplo pri srcu, ko za seboj zasliši vozilo upočasnit, da te ne bi zalilo s porcijo vode, ki se je nabrala na cesti.

Vsake toliko časa švigne mimo kak kolesar, pazljivo zahotan v pelerino, da dež ne more priti do njega. Kolesarji in kolesarke, sploh tisti bolj trpežni, so druga skupina

bitij, ki ne dajo dosti na dež. Verjetno nimajo druge izbire, če hočejo priti na cilj.

Tečem naprej po Šmartinki, kjer je ob uvozu v trgovsko središče velika gneča, avtomobilisti so, še posebej, če je dež, običajno nervozni, izsiljujejo in si skušajo zagotoviti čim boljši položaj v koloni čakajočih. Jaz vijugam med njimi, kdo mi zatrobi, vendar ne trznem, on je na toplem, hudega mu ni, jaz pa tečem v dežju.

Malo naprej, pred obvoznico, se odcepim desno in pridem na Pot spominov in tovarštva (PST). Prečkam zadnjo cesto in vase me sprejme zeleni prstan Ljubljane, obda me tišina. Kaplje padajo z dreves, ko po poti, ravni kot puščica, pospešujem naprej mimo vojašnice. Zdaj se lahko prepustim občutku svobode.

VASE ME SPREJME ZELEN PRSTAN LJUBLJANE, OBDA ME TIŠINA.

Tu, na tej poti, je vedno nekaj sprehajalcev, včasih s psi, to pa je tretja skupina posameznikov, ki jih dež ne spravi v slabo voljo. Pokimamo si, ko gremo drug mimo drugega, se celo malo nasmegnemo in med nami steče neizgovorjeni dovtip nekako v stilu »tudi vi v dežju, da, mi tudi«.

Zdaj, aprila, je na PST-ju vedno delovna akcija. Maj in tradicionalni pohod sta za vogalom, pot je treba pripraviti za tisoče pohodnikov, ki se bodo spravili nanjo. Tečem mimo Ljubljaničice, ki ob močnem dežju nevarno narašča, vse do vnožja Golovca. Tam se po pločnikih predmestja, ki je mestoma že vaško, vrnem do Kajuhove, kjer (spet ob Ljubljaničici) tečem do Kodeljevega. V parku blizu stadiona skoraj vedno kdo telovadi, trenira, osredotočen na naslednjo vajo – atleti so četrta skupina ljudi, ki ne da kaj dosti na dež.

Do doma imam samo še dva kilometra. Vijugam po Mostah, ob progih, skozi podvoze. Nekatera naselja tod so skoraj nespremenjena že desetletja, morda že skoraj sto let. Zadnji kilometer finiširam, nasproti včasih priteče kakšen tekač, pomahava si, vesel sem, čeprav sem čisto premočen.

Trpežni tekači smo peta skupina ljudi, ki nas privlači dež.

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališč MOL in uredništva glasila Ljubljana.

Park po francoski zamisli

Spomladi, ko začnejo zeleneti in cveteti drevesa ter grmičevje, travniki pa so posejani z raznovrstnimi rožicami, je v največjem mestnem parku Tivoli res lepo. Sprehajalne poti, drevoredi, fontane, kipi, številna športna igrišča, razstavni prostori, lokali privabljajo mlado in staro.

Načrt za park Tivoli je leta 1813 pripravil francoski inženir Jean Blanchard. Zamislil si je povezavo mesta s parkom in gradom Podturn, sedanjim gradom Tivoli. Načrtoval je sprehajalne poti in drevored, da bi meščani lahko uživali v naravi. Njegovo zamisel je kasneje uresničil Kristof Latterman, prvi avstrijski guverner po Ilirskih provincah. Kostanjev drevored, ki vodi do gradu Tivoli, se je sprva imenoval Lattermanov drevored, nato so ga preimenovali v Jakopičevo sprehajališče oziroma drevored. Slikar impresionist Rihard Jakopič ima v Tivoliju tudi kip, delo Bojana Kunaverja.

V parku Tivoli, ki je umeščen med Rožnik in Šišenski hrib, raste več kot 80 različnih vrst dreves. Bogato rastlinje je habitat redkim in ogroženim vrstam, zlasti pticam. V starih listavcih, največkrat v kostanjih in lipah, domuje hrošč puščavnik, ki je zelo redka in zaščitena vrsta.

Naš sprehod po parku smo začeli ob bajerju, po katerem smo, že dolgo tega, veslali, v hladnih zimah pa tudi drsali. Včasih je bila tam čolnarna, zdaj pa na robu bajerja gnezdi labodja samica. Obiskovalci so do njene materinske dolžnosti še kar spoštljivi, tako da ima mir. Te dni je vrata odprl tudi prenovljen lokal Čolnarna Tivoli. Blizu nje na klopci sedi kip misleca in pisatelja Edvarda Kocbeka,

delo Boštjana Drinovca. Še malo niže stoji kip zamejskega pisatelja Borisa Pahorja, ki ga je ustvaril Mirsad Begić.

Pot nadaljujemo malo navkreber, mimo otroškega igrišča proti gradu Tivoli in naprej proti Švicariji, kjer je spominski atelje kiparja Stojana Batiča. Njegov kip plesalcev, imenovan Balet, stoji na travniku na koncu Jakopičevega sprehajališča. Grad Tivoli, Švicarija in Plečnikov avditorij, kjer so v okviru Poletja v Tivoliju različni koncerti, upravlja Mednarodni grafični likovni center.

Tičistan je predel mestnega parka med gradom Tivoli in Cekinovim gradom, kjer je Muzej novejšje zgodovine. Tam sprehajalci z oreški hranijo ptičke in verice. Te se ne bojijo ljudi in jim jedo iz rok. Pod drevesnimi krošnjami je mreža gnezdilnic, pozimi pa krmilnic. V drugih delih parka hranjenje živali ni zaželeno.

Pot nas pripelje do košarkarskega igrišča, pod njim pa je osem teniških igrišč s prijetnim lokalom v senci dreves. Malo naprej je Hala Tivoli, kjer v veliki dvorani od oktobra do aprila lahko rekreacijsko drsate. V tej dvorani so tudi hokejske tekme in različni koncerti. Če se od nje spustimo navzdol, pridemo do mini golfa, na desni strani je Kopalnice Tivoli. Od tod naprej se zvrstijo kotalkališče, mali kolo park, igrišče za mali nogomet in tri igrišča za vse bolj priljubljen padel.

LATTERMANOV PODHOD

Celovško cesto in park Tivoli povezuje Lattermanov podhod pod dvotirno železniško progo, ki pelje mimo Športnega centra Ilirija. Namenjen je pešcem in kolesarjem. Gradnja je potekala s tehnologijo podpiranja in sprotim odvozom materiala. Železniški promet je medtem deloval nemoteno. Podhod so dokončali v začetku leta 2024.

PLEČNIKOV AVDITORIJ

Jožef Plečnik je leta 1933 v Tivoliju uredil poletno gledališče z avditorijem po grškem vzoru. Do sredine šestdesetih let je tam deloval poletni kino, ki so ga nato odstranili, prostor pa zatravili. Leta 2023 je MOL obnovljenega predala v upravljanje Mednarodnemu grafičnemu likovnemu centru.

KIPI PSOV BREZ JEZIKOV

Stopnišče, ki vodi do gradu Tivoli, varujejo štirje litoželezni kipi psov, ki jih je leta 1870 ustvaril Anton Dominik Fernkorn. Psi izumrle pasme molos, današnji mastifi, nimajo jezikov. Legenda pravi, da je umetnik, ko je ugotovil svojo napako, naredil samomor.

Šport nad gladino in pod njo

Mimo nas so kot leteča sonca švigale rumene žoge. Članska ekipa Vaterpolo kluba Ljubljana Slovan se je pripravljala na ligaško tekmo, moške, ki so na čelu, pa so nas medtem popeljali skozi zgodbo, ki je nastala na temeljih prijateljske zagnanosti. Odkar je njihov novi dom postal Športni center Ilirija na Celovški cesti 3, so dobili še dodatno energijo za nadaljnje podvige.

Moštevna vodna disciplina ni deležna pretirane pozornosti domače javnosti. A to ne pomeni, da se vodilni v Vaterpolo klubu Ljubljana Slovan ne trudijo z oblikovanjem bodočih reprezentantov. Martin Puš je član upravnega odbora kluba in trener mlajših sekcij, v preteklosti pa se je kot igralec temu dinamičnemu športu posvečal celo profesionalno. »Težko bi prevzel odgovorno mesto, če ne bi bil tako globoko zaznamovan z vaterpolom. Ideja je nastala iz čiste ljubezni in timskega duha, kar je bistvo vsake skupinske aktivnosti. Kako hitro ti priraste k srcu, dokazuje naša rekreativna sekcija starejših navdušencev. Nikoli prej niso trenirali te igre z žogo, zdaj pa z največjim veseljem dvakrat tedensko skočijo v bazen, da si razbistrijo misli ob napornih službah in se sprostijo v blagodejnem druženju. Vsak terek in petek dopoldan se domov vračajo prijetno utrujeni, brez poškodb, in to že od samega začetka, skoraj 14 let,« pripoveduje idejni vodja te pobude. Poleg kakšnih nepričakovanih udarcev gre za razmeroma varen šport. Nasprotnik vas težko resneje popraska, saj pred vsako pomembnejšo tekmo strogo sodniško oko preveri dolžino nohtov. »Prepričajo se tudi, da nimate naoljenih ramen, kar bi vam koristilo ob bližnjih srečanjih z rivali, ki bi se jim lažje izmuznili iz čvrstega prijema rok,« še izvememo.

Prva leta treninga vaterpola so namenjena izključno piljenju plavalne tehnike in spoznavanju zakonitosti obvladovanja žoge. Te so še najbolj podobne odbojkarškim,

čeprav vaterpolo primerjajo z rokometom v vodi. »Zelo primeren je za tiste z malce večjo telesno težo,« Puš omenja eno od prednosti vaterpola, kjer se ne odvija vse samo nad gladino. Marsikaj se dogaja tudi pod površjem. »Neprijemni prijemi so lahko boleči, a se vsak takšen prekršek iz sezone v sezono ostreje kaznuje,« nas seznanja sogovornik. Ta šport je cenovno ugoden za vse kategorije, za člane pa so zagotovili celo finančno podporo v obliki štipendij. »Medijsko žal ni tako prepoznaven, zato ljudje ne poznajo pravil in jim ni povsem jasno, za kaj v resni gre. Ampak ne zahteva veliko, da se zblížate z osnovami in jih vzljubite. Po najboljših močeh se trudimo privabiti čim več mladih. Ko otrok enkrat začuti čar tega vodnega športa, se v hipu navduši. To potrjuje izjemno majhen osip,« je jasen trener. Obvezna oprema so prepoznavne čepice s plastično zaščito za ušesa in tesno oprijete ter podložene kopalke, da v žaru borbe slučajno ne bi pokukalo na plan tisto, kar mora ostati zakrito. Za razliko od drugih ekipnih športov vas v garderobi ne bo presenetil priduh znoja, saj ga sproti spirata voda. Kvečjemu vas bo oplazil vonj klora, ki so ga nosnice vaterpolistov že vajene.

Ni skrivnost, da je izgradnja Športnega centra Ilirija ogromna pridobitev za vse, ki v Ljubljani trenirajo vodne športe. »Zdaj lahko bolj resno pristopimo k organizaciji večjih, tudi mednarodnih prireditev in turnirjev. Julija smo gostili evropsko prvenstvo za kadete in navdušenje sodelujočih, vključno s funkcionarji velikih zvez, je bilo nepopisno. Razmere za treninge so se korenito izboljšale, nabrali smo celo nekaj sredstev, da zmoremo članski zasedbi zagotoviti vsaj neko finančno nadomestilo, čeprav se razumljivo ne moremo kosati s tujino, kar glede na samo tradicijo tega športa nikoli ni bila naša ambicija. Vsekakor pa nenehno iščemo načine, kako bi še izboljšali razmere,« še razloži Puš, preden nam predstavi strokovni štab. Sestavljajo ga kondicijski trener Grega Habjanič, ki je k nam prišel iz slavnega hrvaškega kluba Primorje. Hitro so ga angažirali, kajti redko dobiš priložnost, da v svoje vrste zvažiš tako izkušenega mojstra za zagotavljanje forme igralcev. S soprogo

IZGRADNJA ŠPORTNEGA CENTRA ILIRIJA JE VELIKA PRIDOBITEV ZA VSE, KI SE UKVARJAJO Z VODNIMI ŠPORTI.

Smiljano Marinović skrbita, da so mlajše in starejše ekipe v najboljši pripravljenosti. K temu svoje dodata še glavni trener Jure Škof in njegov pomočnik Nikola Hajdin, vsi pa nas vabijo, da že na naslednji tekmi zanje glasno navijamo s tribun.

Vedno sveže informacije o tekmovanjih in vpisih v Vaterpolo klub Ljubljana Slovan najdete na vaterpololjubljana.si.

MOČ GIBANJA V ZRELIH LETIH

V zgodnjem jutru je ob šolskem bazenu v Tivoliju že zelo živahno. Se preden se mesto zares prebudi, se tam zbirajo starejši, odločeni, da naredijo nekaj zase. Program Gremo na brezplačne vadbe, ki so ga zasnovali na MOL, je namenjen začetnikom in vsem tistim, ki želijo postati bolj aktivni, še posebej pa starejšim. Ti lahko izbirajo denimo med plavanjem, golfom in telovadbo na otokih športa, kjer jim je omogočena varna, vodena in dostopna rekreacija.

»Vpisala sem se, da premagam strah pred vodo,« pove 74-letna Tončka Koželj. Prvič v življenju se uči plavati. »Vem, da bom splavala.« Program plavanja je

zasnovan prav za takšne zgodbe. Udeleženci so razdeljeni v skupine glede na predznake, da lahko napredujejo v svojem ritmu. Podobno izkušnjo ima 70-letna Marija Jeran, ki prihaja na vadbo s prijateljicami iz Centra aktivnosti Fužine: »Počutim se odlično. Tukaj napredujem in izgubljam strah.« Trener Luka Posavec opaza, da so udeleženci zelo motivirani: »Z veseljem pridejo že pred sedmo uro zjutraj in še nam, mlajšim, dajo poseben zagon.« Plavanje je še posebno primerno za starejše, poudarja trenerka Daša Tičar: »To je skoraj edini šport brez obremenitev za sklepe. V vodi ni stresa za telo.« Prav zato ga pogosto priporočajo tudi zdravniki, saj omogoča varno gibanje brez bolečin.

A gibanje starejših v Ljubljani se ne konča pri bazenu. Na otokih športa, zunanjih vadbenih površinah, dostopnih po vsem mestu, poteka brezplačna vodena telovadba, sicer namenjena vsem generacijam. Vadbe vključujejo ogrevanje, krepilne in raztezne vaje za celo telo, trajajo približno eno uro in potekajo na številnih lokacijah. »Telovadimo v vsakem vremenu,« pove trener Tilen Tehovnik, ki vodi telovadbo

na Fužinah. »Za starejše je res pomembno, da ostanejo aktivni.« Skupine, v katerih je povprečna starost med 70 in 80 let, izvajajo vaje po postajah, z žogami, elastikami, tudi vaje v parih ... Vzdušje je živahno, a hkrati je gibanje strokovno vodeno.

Udeleženka Senada Žunič, stara 63 let, že pet let redno prihaja na vadbo: »Polna sem energije, odlično se počutim,« poroča, njena kolegica, 69-letna Darinka Arsič, pa dodaja, da ji gibanje pomaga pri premagovanju bolečin v hrbtu. Bralkam in bralcem sporočata: »Pridružite se, škoda bi bila, da ne bi poskusili.«

Program Gremo na golf je tretja možnost, primerna tudi za starejše, s katero jim želijo približati šport, ki ga morda še niso preizkusili. Namenjen je predvsem starejšim od 65 let in obiskovalcem dnevnih centrov aktivnosti, poleg gibanja pa spodbuja tudi družjenje in medgeneracijsko povezovanje. Zanimanje za golf je izjemno, prvi trening je obiskalo več kot 40 ljudi, nam je zaupal organizator Matjaž Car.

Ko opazujemo vse te ljudi, njihovo vztrajnost, pogum in iskreno veselje ob gibanju, hitro postane jasno, da izgovorov

pravzaprav ni. Če lahko nekdo pri sedemdesetih prvič potopi glavo pod vodo ali pride na telovadbo v dežju in snegu, potem jih zmanjka tudi mlajšim generacijam. Njihova energija je nalezljiva!

Skupna nit vseh vadb je jasna: gibanje ni le skrb za telo, ampak tudi za duha. Kot pravi 73-letni Miloš Peternej, ki na telovadbo prihaja s soprogo: »Sčasoma spoznaš ljudi, se povežeš, skupaj se nasmejimo.«

Ne gre le za vadbo, ampak za odločitev, da kljub letom, ki te naredijo bolj počasnega, ostaneš aktiven. In kot pravi gospa Tončka:

»Na stara leta se ne smeš ustaviti. Pogon mora ostati v tebi.«

Brezplačne vadbe za starejše v Ljubljani omogoča MOL. Med drugim so na voljo plavanje (tudi za začetnike), golf in vodena telovadba na otokih športa po različnih lokacijah po mestu. Več informacij in termine poiščite na ljubljana.si/s/ljubljana/sportna/ **gremo-na-brezplacne-vadbe.**

TEATRALNA GLASBENA ZABAVA

Koncert, na katerem igralci Mestnega gledališča ljubljanskega in študenti AGFRT odložijo dramska besedila ter ob spremljavi izvrstnih glasbenikov poprimajo za mikrofone, ni le vsakoletna tradicija, ampak tudi eden najboljših žurov v mestu. Pridite 11. maja v Kino Šiška na Trg prekomorskih brigad 3 z njimi prepevat uspešnice domačih in tujih zvezd, kot so Siddharta, Joker Out, Kokosy, Josipa Lisac, Videosex, Nick Cave in Ekaterina Velika. Vstopnice za to glasbeno dramo kupite na mgl.si.

ZELENA LUČ

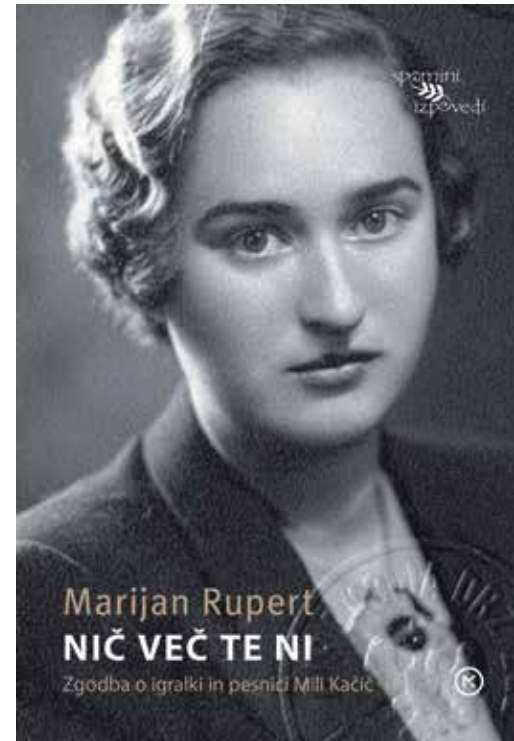

Zelena luč za boljšo mobilnost

Jan Grilc na Valu 202 pripravlja zelo informativen in zanimiv podkast Zelena luč, v katerem z domačimi in tujimi gosti obravnava različne izzive mobilnosti 21. stoletja, kot so javni promet, nove tehnologije, infrastrukturni in energetske izzivi ter zeleni prehod v prometu. To pomlad v podkastu objavljajo reportaže iz številnih evropskih mest, v katerih so raziskovali primere dobrih praks v prometu in urejanju javnega prostora. Številne izkušnje kažejo v isto smer – človeku in okolju prijaznejši promet. Podkast Zelena luč najdete na val202.rtvsl.si ali v svoji najljubši aplikaciji za poslušanje podkastov.

Zaplešimo na ulicah

Ob mednarodnem dnevu plesa, ki ga bomo praznovali 29. aprila, se bo ploščad pred Moderno in Narodno galerijo ob Cankarjevi cesti skupaj s kotički parka ob pravoslavni cerkvi, podhodom Tivoli in Jakopičevem sprehajališčem spremenila v veliko skupno plesišče. Na njem se bodo od 13. do 23. ure zvrstile kratke predstave, delavnice, skupinska ogrevanja in večerno druženje ob glasbi. Dogodek, ki ga že več let organizirata Društvo za sodobni ples Slovenije in JSKD, je letos prerasel v festival, ki odpira prostor širšemu krogu plesnih ustvarjalcev in izrazov – od sodobnega plesa in baleta do hip hopa, flamenka, jazza in ljudskih plesov. Pridite se zavrtet še vi!

MILA IZ SRCA

Iz bolečin, ki jih je legendarni dramski in filmski igralki ter častni meščanki Ljubljane Mili Kačič zadajalo življenje, je vzkliła nežna, čutna, skorajda erotična poezija, s katero se je zapisala med najpomembnejše slovenske pesnice in pesnike. V njej je opevala svoje spomine na nesrečno otroštvo, burno ljubzensko razmerje s kiparjem Jakobom Savinškom in žalost ob izgubi edinega sina. Njeno zapuščino, ki jo hrani Narodna in univerzitetna knjižnica, je preučeval skrbnik Rokopisne zbirke in Nacionalnega literarnega arhiva Marijan Rupert ter iz nje v knjigi Nič več te ni s soavtorji orisal življenjsko zgodbo te izjemne, a pogosto spregledane umetnice. Biografijo, ki je izšla pri Mladinski knjigi, dobite v vseh boljše založenih mestnih knjigarnah, sposodite pa si jo lahko tudi v podružnicah Mestne knjižnice Ljubljana.

Punk ni mrtev

»Le vsake toliko časa se zgodi, da majhna skupina mladih naredi nekaj, kar spremeni tok zgodovine in prevrednoti vrednote,« je o svojem dokumentarnem filmu Punk pod komunističnim režimom zapisal režiser Andrej Košak. V njem je zabeležil slovensko punk sceno od leta 1977 do 1984 in bende, kot so Pankrti, Berlinski zid, Lublanski psi, Via Ofenziva, Kuzle, Šund, Indust bag in Otroci socializma, ki so jih povečini sestavljali srednjeolci. To so bili časi izbruha neverjetne ustvarjalnosti mladih, ki niso sprejemali enoumja, ki so želeli zaznamovati čas in prostor, sprožili pa so val represije partijskih struktur. Vrhunec je punkerska scena doživela leta 1981 na prvem Novem rocku, temu pa je sledila naci punk afera, ki je tri protagoniste scene spravila v pripor. Film, ki vas bo spomnil, da se zgodovina lahko ponavlja, si oglejte 8. maja ob 19. uri v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma na Prešernovi cesti 10.

V kino na razstavo

V mesecu, ko obeležujemo svetovni dan Zemlje, obiščite Kinodvor in si v tamkajšnji galeriji oglejte tematsko razstavo fotografij z naslovom Tam, kjer raste čas, ki so jih po navdihu filma Tiha prijateljica posneli priznani fotografi in fotografinke Urška Boljkovac, Katja Goljat, Domen Pal in Matjaž Rušt. Na njih so med drugim upodobljena najlepša drevesa v našem mestu, vidite lahko čudovite makro posnetke listov in cvetov, gola drevesa ter odtise dišavnice, zelišč in plevelov. Ob razstavi, ki bo na ogled do 24. maja, si poglejte še katerega od štirih filmov, posvečenih Zemlji in lepotam narave: Čarobno drevo, Potovanje regratove lučke, Tiha prijateljica in Pesem gozdov. Spored predvajanj najdete na kinodvor.org.

Sinička iz muzeja

Gnezdilnico Prirodoslovnega muzeja Slovenije je letos zasedla simpatična velika sinica, ki trenutno greje osem pegastih jajc. Kako poteka gnezdenje in kdaj se bodo iz jajc izvalili mladiči, lahko od blizu spremljate na pms-lj.si, seveda pa ste vabljeni tudi k obisku muzeja na Muzejski ulici 1, kjer vas čaka polno zanimivosti iz narave.

V ČETRTHNIH SKUPNOSTIH SE DOGAJA. PRIDRUŽITE SE!

ČRNUČE

Kolesarski izlet

ČS Črnuče in Društvo upokoencev Podgorica-Šentjakob vas vabita na kolesarski izlet. Zbor udeležencev bo pred domom PGD Podgorica-Šentjakob. **13. maja ob 8. uri**
Zajčeva pot 34

DRAVLJE

Meritve vrednosti v krvi

Vabimo vas na brezplačne meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola v krvi. Pridružite se nam in poskrbite za svoje zdravje. **5. maja od 8.30 do 9.30**
Sedež ČS Dravlje, Draveljska 44, 1. nadstropje, soba 17

JARŠE

Meritve vrednosti v krvi

Krajevna organizacija Rdečega križa Nove Jarše vabi na meritve krvnega tlaka, sladkorja, holesterola in kisika v krvi. **Vsak drugi ponedeljek v mesecu ob 16. do 18. ure.**
Sedež ČS Jarše, Kvedrova 32

MOSTE

Pot spominov in tovarištva: od zgodbe do makete

Vabimo vas na ustvarjalno delavnico za otroke o Poti spominov in tovarištva, ki nas spominja na čas med 2. svetovno vojno, ko je bila Ljubljana obdana z bodečo žico, bunkerji in minskimi polji. Otroci bodo med drugim spoznavali vsakdanje življenje med vojno ter razmišljali o pomenu svobode in miru, v ustvarjalnem delu pa bodo izdelali svojo maketo poti z drevoredi, travniki in obeležji ter skozi igro raziskovali, kako prek arhitekture ohranjamo spomin na preteklost.

Za spremljevalce otrok bo v času delavnice potekal voden ogled razstave Pot ob žici. Prijave zbirajo na e-naslovu izobrazevanje@mao.si. **10. maja ob 11. uri**
Muzej za arhitekturo in oblikovanje

POSAVJE

Krožek risarskega izražanja

Risanje s Humanitarnim društvom Nikoli sam je namenjeno vsem generacijam. Udeleženci na krožku pridobivajo tudi dodatna znanja o različnih tehnikah risanja in barvanja. **Vsak četrtek od 17. do 19. ure**
Bratovševa ploščad 30, kabinet 1 v kletnem delu stavbe

ROŽNIK

Cankarjev dan na Rožniku

Vabimo vas na prireditev, posvečeno 150. obletnici rojstva Ivana Cankarja. V kulturnem programu, ki bo obravnaval Cankarjevo družbeno kritiko, bosta letos sodelovala tudi Društvo slovenskih pisateljev in Partizanski pevski zbor. Glavni govorec bo predsednik Društva slovenskih pisateljev Marij Čuk. **10. maja ob 18. uri**
Cankarjev vrh, dvorišče gostilne

SOSTRO

20. pohod na Molnik

TD Zadvor vabi na 20. pohod na Molnik. Prijave zbirajo na dan odhoda, startnina je prostovoljna. Po pohodu pa vas čakata prvomajski golaž in nagelj. **1. maja, odhod med 8. in 9. uro**
Brunarica Zadvor

ŠIŠKA

Zbiranje gradiva o Vodnikovi domačiji v Šiški

Zavod Divja misel, ki upravlja Vodnikovo domačijo, načrtuje razširitev razstave

o Valentinu Vodniku in Vodnikovi domačiji v Šiški, zato želijo pridobiti čim več raznovrstnega gradiva. Veseli bodo različnih podatkov, spominov, prelitih v ustno izročilo, starih fotografij notranjosti ali zunanosti objektov ter dokumentacije o objektih in dogodkih, ki so se odvijali v njih. Če imate kaj od naštetega, vas prosijo, da jim pišete na e-naslov aleksandra.rencelj@zvkd.si ali pokličete na številko 031/647 402.

ŠMARNNA GORA

Praznovanje 160-letnice OŠ Šmartno pod Šmarno goro

Ob visoki obletnici osnovna šola skupaj s ČS Šmarna gora pripravila posebno popoldne in vas vabi na slavnostno proslavo s častnimi gosti. Program so ob pomoči učiteljev pripravili učenci šole. Nastopil bo tudi nekdanji učenec Luka Sešek, danes pevec Ansambla Saša Avsenika. **14. maja ob 18. uri**
OŠ Šmartno pod Šmarno goro, Cesta v Gameljne 7

VIČ

MetalWitch

Vabimo vas na 18. edicijo MetalWitcha. V Kinu Šiška bo v dveh dvoranah nastopilo kar sedem domačih bendov. Vabljeni! **24. aprila od 18. ure naprej**
Kino Šiška, Trg prekomorskih brigad 3

Novice, različne informacije in tudi mesečni napovednik vseh dogodkov v četrtinskih skupnostih na območju MOL so na voljo na ljubljana.si/si/mestna-obcina/cetrtno-skupnosti.

Vsi navedeni dogodki so brezplačni.

Iskra sodobne umetnosti

Galerija Vžigalica že od leta 2007 odpira prostor sodobni umetnosti. Pod okriljem Muzeja in galerij mesta Ljubljane deluje na Trgu francoske revolucije 3. Kot posredovalka kulturne dediščine skozi aktualne umetniške prakse se brez dvoma lahko kosa z galerijami po vsem svetu.

Galerija Vžigalica je eno od osrednjih prizorišč raznovrstnih projektov s področja sodobnega likovnega, avdio-vizualnega, performativnega in drugega umetniškega ustvarjanja v našem mestu. Umetnostni zgodovinar Jani Pirnat, ki program kurira od leta 2016, jo opisuje kot »laboratorij novih idej, kreativnih formul in alternativnih pristopov h kakovostni umetniški produkciji«. Pri pripravi razstav nikoli ne uberejo lahke poti, tako je v vsako razstavo vložena veliko dela. »Pomembno nam je umetnicam in umetnikom ponuditi priložnost, da na svoji umetniški poti stopijo stopnico višje,« pravi.

S svojim programom skušajo nagovoriti širše občinstvo. Rdeča nit so

sodobna vprašanja o umetnosti. »Večkrat se je izkazalo, da smo z našimi razstavami napovedali družbene spremembe. Ob tem smo prejeli nemalo kritik, a napovedane teme so se nato pogosto udejanjile tudi v širšem družbenem kontekstu,« razlaga sogovornik, ki ob 20-letnici galerije prihodnje leto obljublja obširno razstavo in obsežen umetniški katalog.

IME VŽIGALICA JE POVEZANO Z ISKRO, KI SPROŽA SPREMEMBE IN NETI NOVE KONCEPTE.

Ime Vžigalica ima poseben pomen. Metaforično je povezano prav s Trgom francoske revolucije – z iskro, ki sproža spremembe in neti nove koncepte. »Beseda vžigalica ima za tuje obiskovalce in sodelavce še dodatno dimenzijo. Njena izgovorjava je zahtevna in pogosto postane vir situacijskega humorja,« opisuje Pirnat in pojasnjuje, da so prav zato pred desetletjem uvedli angleški prevod Match Gallery. Ta nakazuje tri programske smeri galerije: »Match kot vžigalica ali sprožilec novih idej, match

kot ujemanje ali sodelovanje z umetniki, producenti in institucijami ter match kot tekmovanje oziroma merjenje moči znotraj umetnostnega sistema.« V galeriji se pogosto dotikajo tudi vprašanj umetnostnega trga, zbirateljstva, muzeologije, dediščine in babiščine ter kulturne politike. Tako odpirajo prostor za kritični razmislek o pravilih, protokolih in avtoritetah, ki oblikujejo širši sistem umetnosti.

Od leta 2020 v Vžigalici raziskujejo tudi raznolikost pristopov, tehnik in umetniških pozicij znotraj sodobnega slikarstva. Sklepni del tega večletnega razstavnega cikla je aktualna razstava Slikarska dirka anonimnega italijanskega umetniškega kolektiva CANEMORTO, ki bo na ogled do 10. maja. Njihova praksa združuje slikarstvo, kiparstvo, video in performans ter črpa iz strategij dadaistične provokacije in nadrealističnega absurda. Po postanku na Beneškem bienalu pa se bo maja v okviru festivala Svetlobna gverila pri nas ustavil tudi projekt Sijajni kombi, ki je plod vizije kuratorja Slikarske dirke in vodje umetniške iniciative iz Torina Luci d'Artista Antonia Grullija.

Skupaj po poti spominov

V **soboto, 9. maja**, vabljeni na tradicionalni pohod **Pot ob žici**. Praznujmo praznik mesta heroj na poti, ki v objemu dreves povezuje Ljubljano. Pridružite se kjerkoli ob trasi in prehodite toliko, kot vam ustreza. Vsak korak soustvarja športni utrip mesta.

Mestna občina
Ljubljana

Skeniraj
QR kodo za
aplikacijo in
vse informacije.

